

1^e bestuursrapportage 2019

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Samenvatting	5
3.	Bestuursrapportage per programma	7
3.1	Bevolking en bestuur	7
3.2	Openbare orde en veiligheid	9
3.3	Beheer openbare ruimte	10
3.4	Onderwijs	12
3.5	Cultuur en sport	13
3.6	Sociaal domein	16
3.7	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	19
3.8	Omgevingsrecht	20
3.9	Economische zaken en grondexploitaties	21
3.10	Algemene dekkingsmiddelen	28
4.	Overhead	31
5.	Mutaties met reserves	33
6.	Begrotingswijzigingen	35
6.1	Begrotingswijziging per programma (nr. 7)	35
6.2	Begrotingswijziging restantbudgetten uit reserves (nr. 8)	41
7.	Vorbereidingskredieten	47
	Bijlage 1: kaart grondexploitatie	49
	Bijlage 2: meerjareninvesteringsprogramma 2019-2022	51

1. Inleiding

Door deze 1^e bestuursrapportage wordt een jaarschijf 2019 gepresenteerd die structureel sluitend is.

Structurele doorwerking

De 1^e bestuursrapportage is in principe gericht op bijstelling van het jaar 2019. Toch zijn er een aantal voorstellen die ook een structurele werking hebben. De discussie en de afweging over de inzet van deze financiële middelen vindt pas plaats bij de begrotingsbehandeling.

In de tabel op bladzijde 5 zijn de structurele effecten wel weergegeven. Deze tabel maakt ook deel uit van de kadernota 2020.

Uit de bestuursrapportage vloeit slechts een begrotingswijziging voort voor het jaar 2019. Het meerjarenperspectief wordt niet bijgesteld aan de hand van deze bestuursrapportage. Deze bijstelling moet nog plaatsvinden bij de programmabegroting 2020. De meerjarige consequenties worden vermeld in de kadernota 2020.

Leeswijzer

Deze rapportage start met een korte cijfermatige toelichting op het resultaat van de bestuursrapportage (Berap).

In hoofdstuk 3 en 4 wordt de bijstelling van met name de begroting 2019 in detail geschetst. In

bepaalde mate wordt een financiële bijstelling van de begroting 2020 en het daarbij behorende meerjarenperspectief 2021-2023 geschetst. Hoofdstuk 3 handelt over de programma's, hoofdstuk 4 over overhead.

Hoofdstuk 5 geeft een toelichting op de mutaties in de reserves.

In hoofdstuk 6 komen de begrotingswijzigingen aan de orde. Hoofdstuk 6.1 heeft betrekking op de bij deze bestuursrapportage behorende begrotingswijzigingen van de hoofdstukken 3 en 4. Hoofdstuk 6.2 vormt de wijziging door het opvoeren van restantbudgetten uit reserves.

Hoofdstuk 7 gaat over de voorbereidingskredieten.

In deze concept bestuursrapportage is de meicirculaire 2019 niet verwerkt. Deze was op het moment van samenstellen nog niet ontvangen.

Peildatum

De 1^e bestuursrapportage 2019 kent als peildatum 1 mei 2019.

2. Samenvatting

Samenvatting	2019	2020	2021	2022	2023
Mutaties per programma:					
1. Bevolking en bestuur	545.100	16.000	18.000	18.000	18.000
2. Openbare orde en veiligheid	115.300	173.800	276.800	278.800	278.800
3. Beheer openbare ruimte	87.700	- 300	- 20.300	-20.300	- 30.300
4. Onderwijs	- 118.000	-	-	-	-
5. Cultuur en sport	- 10.000	15.000	15.000	15.000	15.000
6. Sociaal domein	-	-	-	-	-
7. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-	-	-	-	-
8. Omgevingsrecht	25.000	45.000	45.000	45.000	45.000
9. Economische zaken en grondexploitaties	- 87.500	- 87.500	- 87.500	- 87.500	- 87.500
10. Algemene dekkingsmiddelen	- 43.070	- 113.100	- 347.600	- 355.600	- 345.600
Overhead	120.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Subtotaal saldo	634.530	73.900	- 75.600	- 81.600	- 81.600
Inzet reserve vermindering kapitaallasten	- 634.530				
Totaal saldo	-	73.900	- 75.600	- 81.600	- 81.600

De jaarschijven 2020-2023 zijn informatief. Hierover vindt nog geen besluitvorming plaats. Het meerjarig perspectief komt aan de orde in

de kadernota 2020. Zie hoofdstukken 4 en 5 van de kadernota. Daarin wordt een dekkingsvoorstel gegeven.

3.1 Bevolking en Bestuur

Wat gaan we doen?

- **Contributie VNG**

In de meicirculaire 2017 is vermeld dat vanaf 2018 geen sprake meer is van rechtstreekse betalingen aan de VNG. Daarom worden bestaande reserveringen met ingang van dat jaar ongedaan gemaakt. Volgens de meicirculaire 2016 is voor dat doel op macro-niveau al € 25 miljoen vrijgevallen. Daar is in de meicirculaire 2017 nog € 1,15 per inwoner bijgekomen. Deze bedragen worden aangevend ter dekking van het Fonds Gemeentelijke Uitvoering dat de VNG in het leven heeft geroepen. Met ingang van 2019 komt € 0,13 per inwoner beschikbaar voor een soortgelijke reden bij de Waarderingskamer. Op basis van de informatie op macroniveau is een inschatting gemaakt welke gevolgen dit heeft voor de gemeentelijke begroting vanaf 2018. Gebleken is dat de inschatting van de kosten te hoog geweest, waardoor de raming met € 20.000 kan worden bijgesteld.

- **Bijdrage ministerie balieuitgifte DigiD**

De uitgifte van DigiD voor niet-ingezetenen is een eenmalig product. Niet-ingezetenen kunnen geen DigiD aanvragen vanuit het buitenland. Dit gebeurt gedeeltelijk bij een grensgemeente. Deze grensgemeenten ontvangen hiervoor een vergoeding van het rijk per aanvraag. Het aantal aanvragen neemt de komende jaren af (vanwege het eenmalig karakter). Daarom wordt voorgesteld structureel af te ramen met respectievelijk € 12.000, € 14.000 en € 16.000.

- **Naturalisatiewet rijksaandeel**

De laatste jaren zijn de lasten en baten van naturalisatie gestegen. In het afgelopen jaar is dit een gevolg van de onzekerheid over de Brexit. Dit heeft ertoe geleid dat met name de optieverzoeken van burgers die Brits burger of Brits onderdaan zijn toegenomen. Gelet op de lasten en baten van de afgelopen jaren, wordt voorgesteld deze met € 5.000 per jaar te verhogen.

- **Secretarieleges en rechten v/d burgerlijke stand**

Vanwege administratieve lastenvermindering voor inwoners en bedrijven worden er steeds minder uittreksels en afschriften afgegeven. Verder worden er minder huwelijken gesloten dan voorheen. Voorgesteld wordt om de legesopbrengsten met € 20.000 per jaar te verlagen.

- **Kosten van de doodschouw**

De kosten van de doodschouw zijn gestegen door de professionalisering van de beroeps-

groep en de extra werkzaamheden die de gemeentelijk lijkschouwer uitvoert. De gemeentelijk lijkschouwer schouwt een lijk als de behandelend arts niet overtuigd is van een natuurlijke dood of er geen arts aanwezig is. Lijkschouwing wordt niet door nabestaanden aangevraagd en is als wettelijke taak in overwegende mate een dienst van algemeen belang. Op grond van de huidige Wet op de lijkbezorging komen de kosten voor de werkzaamheden van de gemeentelijk lijkschouwer altijd en in de eerste plaats ten laste van de gemeente. Daarom wordt voorgesteld het budget structureel met € 7.000 te verhogen.

- **SC MER (ontwerp-)begrotingswijziging 2019-4**

Onderstaand zijn per programma de wijzigingen weergegeven.

- **Programma Omgevingsdienst**

Begrotingswijziging 2019-4 heeft voor het programma Omgevingsdienst geen financiële consequenties.

- **Programma Sociaal Domein**

Deze begrotingswijziging heeft voor het programma-onderdeel Sociaal Domein betrekking op de financiële verwerking van aanvullende dienstverlening van het SC MER voor de deelnemende gemeenten. In de oorspronkelijke begroting 2019 van het programma Sociaal Domein waren geen lasten en baten opgenomen voor de inzet van het Sociaal Domein binnen het Werkgevers-Servicepunt (WSP). Met deze begrotingswijziging worden de lasten WSP tot 1 mei 2019 verwerkt als uitvloeisel van een hiervoor in 2018 aangegane verplichting. Het gaat dan om een totaalbedrag van € 33.000 voor de drie deelnemende gemeenten, waarvan € 11.000 voor rekening komt van de gemeente Echt-Susteren. Binnen het programma is in de dekking van deze extra kosten voorzien.

- **Programma Bedrijfsvoering**

De wijzigingen voor het programma Bedrijfsvoering bestaan uit het opnemen van € 1.210.000 voor loonkosten voortvloeiend uit de uitvoering van de adviezen uit een extern opgesteld rapport. Het gaat dan om: extra formatie DIV, extra formatie I&A, oplossing Zaakgericht Werken/ICT-omgeving, verbetering I&A, verbetering HRM, financiën op orde en teamontwikkeling. Voor de gemeente is hiermee een bedrag gemoeid van € 485.200.

- **Programma Bestuur en Organisatie**

De wijzigingen voor het programma Bestuur & Organisatie bestaan uit het opnemen van € 100.000 incidentele kosten voor de uitvoering

van de adviezen uit het genoemde rapport. Het gaat dan om: governance (concerncontroller), afbakening couleur locale en implementatie-projectmanagement. Voor de gemeente is hiermee een bedrag gemoeid van € 45.900.

Budgettair neutraal

- Bezoldigingsbesluit politieke ambtsdragers gemeenten en raad

Per 1 juli 2019 en 1 januari 2020 vindt er een verhoging plaats van de bezoldiging voor B&W

met respectievelijk 2% en 2%, en een wijziging van het bedrag voor de tegemoetkoming ziektekosten raadsleden. Deze verhogingen zijn nog op basis van het oude bezoldigingsbesluit dat eindigt in 2020. Daarom wordt voorgesteld in 2019 € 26.400 bij te ramen en vanaf 2020 € 41.700. De dekking vindt plaats ten laste van de stelpost voor cao-ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Contributie VNG	- 20.000	- 20.000	- 20.000	- 20.000	- 20.000
Bijdrage ministerie balieuitgifte DigiD	12.000	14.000	16.000	16.000	16.000
Naturalisatiewet rijksaandeel	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Leges naturalisaties	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Secretarieleges en rechten van de burgerlijke stand	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Kosten van de doodschouw	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
SC MER begrotingswijziging 2019-4: programma BV	485.200				
SC MER begrotingswijziging 2019-4: programma B&O	45.900				
Budgettair neutraal					
Verhoging bezoldiging burgemeester, wethouders en raad	26.400	41.700	41.700	41.700	41.700
Stelpost cao-ontwikkelingen	- 26.400	- 41.700	- 41.700	- 41.700	- 41.700
Totaal	545.100	16.000	18.000	18.000	18.000

3.2 Openbare orde en veiligheid

Wat gaan we doen?

- Bijdrage Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)

De begroting 2019 en de kadernota 2020 van de VRLN zijn vastgesteld. Dit betekent dat in de gemeentelijke begroting 2019-2023 de raming van de verschuldigde bijdrage moet worden aangepast. Allereerst moet de loonstijging voor 2019 en 2020 worden geraamd. Dit betreft voor 2019 € 60.000 en vanaf € 2020 € 104.000. Met deze loonstijging is in onze meerjarenbegroting rekening gehouden doordat hiervoor een algemene stelpost is opgenomen. De jaarlijkse afdracht van de werkgeverspremie zorgverzekeringswet is vanaf 2020 structureel in de begroting opgenomen. Voor onze gemeente een bedrag van structureel € 14.000 dat eveneens ten laste van voornoemde algemene stelpost wordt gebracht. In de begroting van de VRLN zijn ook bedragen opgenomen voor versterking weerstandsvermogen, prijsstijgingen en nieuw beleid. Op basis van de begroting 2018 van de VRLN werd voor de jaren 20121 en volgende een afname van de bijdrage verwacht aan de VRLN. Dit is ook zo verwerkt in de gemeentelijke begroting. Op basis van de conceptbegroting 2020-2023 wordt geconstateerd dat deze afname niet is gerealiseerd. Om die reden

moet in de gemeentelijke begroting een bijstelling plaatsvinden van € 6.800 voor 2019, € 42.800 voor 2020, € 131.800 voor 2021 en € 122.800 voor de jaren 2022 en 2023.

Het beleidsplan brandweezorg 2020-2023 vraagt een toename van de bijdrage van € 91.000 voor 2020 oplopend naar € 131.000 voor 2023.

- Cameratoezicht

Een van de prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 (IVP) is 'Veilige en leefbare wijken en kernen'. Om dit te bewerkstelligen wordt voorgesteld drie mobiele camera's in te zetten. De camera's worden vanaf de tweede helft van 2019 gehuurd. De camerabeelden worden opgeslagen en live uitgekeken waardoor bij overtredingen directe opvolging van BOA/politie kan worden ingezet. Het cameratoezicht wordt ingezet bij verplaatsende overlast en criminaliteit in de wijken en buurten. De camera's hebben ook tot doel het illegaal bijplaatsen van afval bij ondergrondse milieustations te beëindigen. Daarnaast wordt het cameratoezicht ook ingezet bij verplaatsende overlast en criminaliteit in de wijken en buurten. Daarom wordt gevraagd voor 2019 een bedrag van € 17.500 bij te ramen en vanaf 2020 € 35.000.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Bijdrage VRLN loonstijging	60.000	104.000	104.000	104.000	104.000
Bijdrage VRLN premie Zvw		14.000	14.000	14.000	14.000
Stelpost toekomstige verplichtingen cao-uitgaven	- 60.000	- 128.000	- 128.000	- 128.000	- 128.000
Exploitatielasten begroting VRLN	6.800	42.800	131.800	122.800	122.800
Beleidsplan brandweezorg	91.000	106.000	120.000	131.000	131.000
Cameratoezicht	17.500	35.000	35.000	35.000	35.000
Totaal	115.300	173.800	276.800	278.800	278.800

3.3 Beheer openbare ruimte

Wat gaan we doen?

- 2^e tranche BGT, BAG 2.0 en BsGW-werkzaamheden

Om te voldoen aan de wettelijke registraties BAG 2.0 (basisregistratie Adressen en Gebouwen) en 2e tranche BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) zijn een aantal acties uitgezet zoals Luchtfotovergelijk 2017-2018, verschillijst BAG-BGT en data analyse. Hieruit is naar voren gekomen dat er veel meer data-mutaties moeten plaatsvinden dan gecalculleerd. Daarnaast moeten alle transitie objecten in de BGT (6.500 stuks) worden weggewerkt in de BGT. In het kader van de harmonisatie van de gebruiksoppervlakte BAG-WOZ voert de BsGW een geautomatiseerde herberekening door. Deze geldt echter niet voor stapelbouw. Dit is handwerk. Daarnaast moet de basistopografie voor de BAG en BGT actueel en 100% op elkaar afgestemd zijn.

Om invulling te kunnen geven aan bovenstaande wettelijke taken is incidenteel budget nodig ter grootte van € 78.000 (1.950 uur) en € 14.000 (350 uur).

- **Implementatie Basis Registratie Ondergrond (BRO)**

Ondergrondgegevens die voor de overheid worden ingewonnen moeten sinds 1 januari 2018 opgenomen worden in de BRO. Bronhouderorganisaties zijn hiervoor wettelijk verantwoordelijk. Een bronhouderorganisatie is altijd een overheidsorganisatie én ook opdrachtgever. Zij regelen de aanlevering, de controle en de vaststelling van ondergrondgegevens.

De gemeente is medio 2019 verplicht om te zijn aangesloten op de Landelijke Voorziening (LV) en de eerste 2 tranches (geotechnische sonderingen en grondwatermonitoringputten) aan te leveren. Hiervoor moeten een aantal zaken in 2019 en 2020 worden uitgevoerd waarvoor de kennis en beschikbare uren moeten worden ingehuurd. De komende jaren betreft het een bedrag van € 24.000 (600 uur in 2019) en € 16.000 (400 uur in 2020) bovenop het reguliere onderhoudsbudget.

- **Energie**

In 2018 heeft er een aanbesteding voor de inkoop energie plaatsgevonden, uitgevoerd door inkoopbureau Zuid. De inkoop tarieven van de kale energieprijzen zijn de laatste jaren fors gestegen, de tarieven worden jaarlijks vastgekleit op de energiemarkt tegen het dan geldende tarief dat door de markt wordt bepaald. Het kale energietarief dat de gemeente nu gaat betalen is met minimaal 45% gestegen tegenover de laatst vastgekleit tarieven. De overheidsopsla-

gen zoals de ODE (opslag duurzame energie) is in 2019 met 83% gestegen tegenover 2018. Het beschikbare budget voor de openbare verlichting, rioolgemalen en de Nieuwe Markt 55 moeten hierdoor in 2019 worden verhoogd met in totaal € 131.000 De daarop volgende jaren bedraagt de verhoging ten opzichte van 2018 in totaal € 125.000 structureel. Daarbij is rekening gehouden met een verdere verledning van de verlichting van het gemeentehuis in 2019 waarmee op jaarbasis een besparing van € 12.000 kan worden gerealiseerd.

De extra kosten voor de elektra van de rioolgemalen, worden ten laste van de rioolvoorziening gebracht.

- **Bomencontrole**

Om te voldoen aan de (juridische) zorgplicht moet het bomenbestand - op basis van onderzoekresultaten – driejaarlijks worden geïnspecteerd volgens een VTA (Visual Tree Assessment) controle. Iedere drie jaar is hier voor € 50.000 gereserveerd in de begroting. De eerstvolgende VTA inspectie vindt plaats in 2020. In de tussentijdse jaren moeten de risicobomen jaarlijks worden geïnspecteerd. Hiervoor ontbreekt het structureel benodigde budget en moet een bedrag van € 10.000 in de tussentijdse jaren worden toegevoegd aan het reguliere onderhoudsbudget.

- **Reserve wegen**

In de meerjarenraming 2019-2022 is een structurele storting in de reserve wegen opgenomen van € 105.300. Gezien het aanwezige saldo in deze reserve, ten opzichte van het benodigde volume volgens de nota reserves en voorzieningen 2017, kan deze jaarlijkse storting achterwege blijven.

Budgettair neutraal

- **Leisurepark In de Bandert: afrondende werkzaamheden groen en infrastructuur**

De afronding van de Bandertlaan vindt plaats in 2019. Een aantal werkzaamheden is nodig om de efficiëntie van het park te vergroten en de hoogwaardige sportieve belevingswaarde van het park te waarborgen. Deze werkzaamheden bestaan uit het herinrichten met groen zoals het planten van bomen in het gebied ter hoogte van het nieuwe RTC, het aanvullen en verbeteren van het groen tussen de voetbalterreinen van Rios '31 en daar waar nodig het herplanten of aanvullen van het groen in het overige gebied van het Leisurepark. De totale kosten hiervan bedragen € 80.000.

Ook zijn er werkzaamheden inzake het herstellen van verzakte of slechte verharding binnen

het Leisurepark, het plaatsen van hekwerken ter bescherming van de sportvelden tegen het gebruik als honden uitlaatterrein, het aansluiten van de nieuw aangelegde fiets- en wandelroutes op de bestaande VVV routes en overige werkzaamheden zoals het aanleggen van een watertappunt.

De totale kosten van deze werkzaamheden bedragen € 100.000.

Beiden exploitatiebudgetten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve vermindering kapitaallasten.

Investerings

- [Meerjarig investeringsplan 2019-2022](#)

In het verleden is afgesproken dat in het Meerjarig Investeringsplan (MIP) maximaal € 4 mil-

joen investeringsgrootte wordt opgenomen voor infrastructurele werken. In het MIP 2019-2022 is die €4 miljoen overschreden en zijn daarom posten opgenomen met als benaming 'ten laste van de voorziening'. In de raadsvergadering van 7 november 2018 is de raad toegezegd dat er geen onttrekking aan de voorziening plaatsvindt. Om dat mogelijk te maken is het MIP aangepast. Als bijlage 2 is de gewijzigde versie van het MIP 2019-2022 opgenomen.

- [Herinrichting Dieteren/Heiweg Berkelaar](#)

Door de financieel gunstige uitvoering van het werk 'Herinrichting Berkelaar', blijft op dit werk een krediet van € 24.500 over. Voorgesteld wordt dit restantkrediet in te zetten ten gunste van de uitvoeren van de restpunten op werk 'Herinrichting Dieteren'.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
2 ^e tranche BAG/BGT/BsGW werkzaamheden	78.000	14.000			
Implementatie Basis Registratie Ondergrond (BRO)	24.000	16.000			
Energie: openbare verlichting	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Energie: Rioolgemalen (elektra)	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Energie: Nieuwe Markt 55 (elektra)	11.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Energie: Nieuwe Markt 55 (gas)	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Energie: Voorziening riolering	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000
Bomencontrole	10.000		10.000	10.000	
Reserve wegen	- 105.300	- 105.300	- 105.300	- 105.300	- 105.300
Budgettair neutraal					
Leisurepark In de Bandert: groen	80.000				
Leisurepark In de Bandert: infrastructuur	100.000				
Reserve vermindering kapitaallasten	-180.000				
Totaal	87.700	- 300	- 20.300	- 20.300	- 30.300

Investerings	2019	2020	2021	2022	2023
Heiweg Berkelaar	- 24.500				
Herinrichting Dieteren	24.500				
Totaal	-				

3.4 Onderwijs

Wat gaan we doen?

- **Leerlingenvervoer bewegingsonderwijs**

Het bewegingsonderwijs is een verplicht vak in het primair onderwijs. Een aantal scholen is op een grote afstand van de sportaccommodatie gelegen, zodat van gemeentewege vervoer wordt georganiseerd. Een aantal scholen heeft in het schooljaar 2018-2019 minder uren bewegingsonderwijs afgenomen dan waarop ze volgens de regeling aanspraak kunnen maken. Daarnaast heeft een nieuwe aanbesteding van het vervoer geleid tot gunstige tarieven. Daardoor vallen de kosten van vervoer in 2019 € 18.000 lager uit.

- **Onderwijsachterstandenbeleid**

Ter uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid ontvangt de gemeente jaarlijks een specifieke uitkering. In de gemeentebegroting is voor 2019 rekening gehouden met een rijksuitkering van € 114.878. Vanwege een toename van het rijksbudget door een verhoging van de eisen aan aanbod en kwaliteit van de peuteropvang en in het bijzonder van de opvang voor

peuters met een geïndiceerde taalachterstand en de invoering van een nieuwe verdeelmethode van het rijksbudget, is de rijksuitkering verhoogd tot € 320.994. De inkomsten (rijksuitkering) en de uitgaven nemen daarom vanaf 2019 met € 206.116 toe. Omdat dit voor 2019 pas ingaat vanaf het nieuwe schooljaar 2019/2020 is de verwachting dat er onderuitputting gaat ontstaan op dit budget en de eigen middelen die de gemeente besteedt aan peuteropvang. Omdat de rijksmiddelen geoormerkt zijn wordt er een korting geraamd op de eigen middelen die ingezet worden ter hoogte van € 100.000.

Budgettair neutraal

- **Belastingen schoolgebouwen**

De gemeente vergoedt jaarlijks de OZB aan de schoolbesturen (wettelijke verplichting). De gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding via het gemeentefonds. Vanwege tarief- en waardestijging van de OZB nemen de kosten voor het basisonderwijs met € 6.000 en voor het voortgezet onderwijs met € 2.000 toe.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Leerlingenvervoer bewegingsonderwijs	- 18.000				
Onderwijsachterstandenbeleid	206.116	206.116	206.116	206.116	206.116
Rijksbijdrage onderwijsachterstandenbeleid	- 206.116	- 206.116	- 206.116	- 206.116	- 206.116
Onderwijsachterstandenbeleid (eigen middelen)	-100.000				
Budgettair neutraal					
Belastingen c.a. basisonderwijs	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Belastingen c.a. voortgezet onderwijs	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Algemene uitkering	- 8.000	- 8.000	- 8.000	- 8.000	- 8.000
Totaal	- 118.000	-	-	-	-

3.5 Cultuur en Sport

Wat gaan we doen?

- **Vervallen bijdrage archeologiedagen uit reserve**

In de 2^e bestuursrapportage 2018 zijn de budgetten van de Archeologiedagen en Open monumentendag samengevoegd. Het budget is teruggebracht tot een passend bedrag, waardoor het niet meer nodig is om de jaarlijkse onttrekking van € 7.500 uit de reserve welzijn en cultuur, zoals besloten in de 1^e bestuursrapportage 2017, in de begroting op te nemen.

- **Reportage Limburg Kampioenschap Vastelaoveswages**

Met ingang van 2018 verzorgt L1 in opdracht van de gemeente Echt-Susteren een liveverlag van het Limburgs Kampioenschap Vastelaoveswages. Dit kampioenschap heeft inmiddels een structureel karakter gekregen. Gevraagd wordt om hier elk jaar € 7.500 voor beschikbaar te stellen.

- **Bibliotheek**

Voor de subsidiëring van het bibliotheekwerk is in de begroting 2019 rekening gehouden met een budget van € 539.000. Voor 2019 is aan Stichting De Domijnen een subsidie verleend van afgerond € 514.000. In afwijking van de Nota reserves en voorzieningen 2017 wordt het overschot van € 25.000 niet gestort in de reserve welzijn en cultuur maar valt vrij ten gunste van de algemene middelen.

Budgettair neutraal

- **Aanpassing verlichting sportterreinen**

Eind november 2018 is de verduurzaming, veiligheid en functionaliteit van de verlichtingsinstallaties van buitensportaccommodaties onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zijn benut voor een subsidieaanvraag die op 2 januari 2019 bij het rijk is ingediend. De aanpassing dan wel vernieuwing van de verlichtingsinstallaties vergt een investering van € 149.000 (incl. btw/incl. rijkssubsidie). Deze kosten zijn in het renovatiekrediet buitensportterreinen 2019 niet voorzien.

Een aanvraag om een provinciaal subsidie in de investeringskosten is in voorbereiding. De provinciale bijdrage bedraagt naar verwachting € 50.000, waardoor de totale kosten voor de gemeente € 99.000 zijn. Voorgesteld wordt deze kosten te dekken uit de reserve vermindering kapitaallasten.

Een tweetal tennisverenigingen heeft een beslissing over ver-LED-ting uitgesteld. In bovenstaand bedrag is hiermee rekening gehouden.

- **Btw-sportvrijstelling**

Per 1 januari 2019 is de btw-sportvrijstelling verruimd. Dit heeft tot gevolg dat exploitanten van

sportaccommodaties en verenigingen geconfronteerd worden met hogere kosten doordat geen btw meer teruggevraagd kan worden. Om de gevolgen van de gewijzigde btw-wetgeving te compenseren zijn er een tweetal regelingen in het leven geroepen. Enerzijds is dit de BOSA-regeling (subsidieregeling) waar gebruik van kan worden gemaakt voor bepaalde kosten. Anderzijds is dit de SPUK-regeling voor gemeenten waarbij een vergoeding door de gemeente kan worden ontvangen op basis van een door de gemeente op te stellen en in te zenden begroting. Beide regelingen kennen een 'plafond' en daarnaast geldt bij de subsidie-regeling 'wie het eerst komt, die het eerst naalt'.

Om de gevolgen van de btw-vrijstelling voor de gemeentelijke binnensportaccommodaties te kunnen compenseren is met de exploitant van de gemeentelijke binnensportaccommodaties, Stichting Menswel Sport, afgesproken dat de gemeente de energiekosten van de gemeentelijke binnensportaccommodaties met ingang 1 januari 2019 voor de duur van één jaar betaalt en deze kosten in mindering brengt op de exploitatiebijdrage aan Menswel over 2019. De totale kosten worden ingeschat op € 159.000 (€ 89.000 elektriciteit en € 70.000 gas).

- **Budget investeringssubsidies**

Voor het verlenen van investeringssubsidies is in de begroting 2019 een budget van € 62.500 opgenomen. Van dit budget is al een bedrag van € 4.100 (2 subsidieverleningen) besteed. Naar verwachting is nog een bedrag van € 50.000 nodig voor een te verlenen investeringssubsidie wegens nieuwbouw schutterij St. Petrus en Paulus. Resterend daarom nog een subsidiebudget van € 8.400.

Het is niet ondenkbaar dat organisaties gedurende 2019 een beroep doen op de investeringssubsidieregeling voor met name duurzaamheidsinvesteringen. Om deze aanvragen te kunnen honoreren wordt voorgesteld een bedrag van € 35.000 te onttrekken aan de reserve investeringssubsidies. Het niet benutte budget vloeit na afloop van het begrotingsjaar naar deze reserve terug.

- **Deelname Brede Regeling Combinatiefuncties**

De gemeente Echt-Susteren neemt ook in 2019 deel aan de Brede Regeling Combinatiefuncties (buurt-sportcoaches, combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches). Lokaal staat het vrij de functionarissen te benoemen zoals dit het beste past in de lokale situatie.

Het rijk stelt in de meicirculaire voor de jaren 2019 tot en met 2022 maximaal € 72,5 miljoen

per jaar beschikbaar als decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds voor in principe 3.625 fte, oftewel een verhoging van 725 fte. De rijks gelden worden per 2019 voor vier jaar toegekend met als verdeelsleutels jongeren tot 18 jaar en inwoners. De toekenning vindt plaats op basis van een outputmonitor over de situatie in 2018. De gemeente heeft door de ondertekening van een intentieverklaring geopteerd voor verhoging van het aantal fte's (van 5,48/2018 naar 6,59/2019) en daarmee een hogere rijksbijdrage van € 20.000 voor de duur van vier jaren.

- **Herdenking 75 jaar Bevrijding gemeente Echt-Susteren**

In de periode vanaf 12 september 2019 tot en met 3 maart 2020 is het 75 jaar geleden dat Limburg bevrijd is van de Duitse bezetting. Voor heel Nederland geldt de capitulatie datum 5 mei 1945 als bevrijdingsmoment. Ook in Echt-Susteren wordt de bevrijding van onze gemeente door Britse en Amerikaanse troepen herdacht door een centraal evenement en kerngebonden activiteiten. De voorbereidingen hiervoor zijn eind 2018 al gestart. De herdenkingsactiviteiten vinden naar verwachting plaats in september (Roosteren en Nieuwstadt) en januari (gehele gemeente). Gevraagd wordt om een budget van € 50.000 beschikbaar te stellen voor deze activiteiten ten laste van de reserve welzijn en cultuur.

- **Lokale omroep**

De stichting S.O.L.2 heeft de gemeente gevraagd een financiële inspanning te leveren om de opstart van een nieuwe lokale omroep mogelijk te maken. In overleg met het stichtingsbestuur worden op dit moment diverse scenario's besproken. Uitgangspunt is een bijdrage vanuit de gemeente, die neerkomt op een bedrag van € 50.000. Het benodigde budget wordt onttrokken aan de reserve welzijn en cultuur.

- **Leisurepark In de Bandert**

Aan de noordzijde van het Leisurepark ligt een braak terrein dat al grotendeels in eigendom is bij de gemeente. In 2018 zijn onderhandelingen gestart voor het verwerven van een gedeelte van de overige percelen. Deze koopovereenkomsten zijn bijna afgerond en zijn klaar voor transport in de eerste helft van 2019. Nu deze verwerving bijna is afgerond kunnen de onderhandelingen worden gevoerd over de laatste percelen. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 60.000 beschikbaar te stellen voor verwerving, projectleiding, inrichting en overige kosten en dit te dekken vanuit de reserve regiofonds omdat eventuele opbrengsten van grondverkoop ook naar deze reserve vloeien. Er is een geïnteresseerde partij, te weten All-in Echt, die het gehele terrein wil huren, een huurovereenkomst ligt ter ondertekening voor en kan worden afgerond als de percelen gemeentelijk eigendom zijn.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Vervallen bijdrage archeologiedagen uit reserve welzijn en cultuur	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Reportage Limburg Kampioenschap Vastelaoveswages	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Bibliotheek	- 25.000				
Budgettair neutraal					
Aanpassing verlichting sportterreinen	99.000				
Reserve vermindering kapitaallasten	- 99.000				
Btw-sportvrijstelling: elektriciteit	89.000				
Btw-sportvrijstelling: gasverbruik	70.000				
Exploitatiebijdrage binnensportaccommodaties	-159.000				
Budget investeringssubsidies	35.000				
Reserve investeringssubsidies welzijn	- 35.000				
Deelname Brede Regeling Combinatiefuncties	20.000	20.000	20.000	20.000	
Algemene uitkering	- 20.000	- 20.000	- 20.000	- 20.000	
Herdenking 75 jaar Bevrijding gemeente Echt-Susteren	50.000				
Reserve welzijn en cultuur	- 50.000				

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Lokale omroep	50.000				
Reserve welzijn en cultuur	- 50.000				
Leisurepark In de Bandert: grondverwerving projectleiding, inrichting en overige kosten	60.000				
Reserve regiofonds	- 60.000				
Totaal	- 10.000	15.000	15.000	15.000	15.000

3.6 Sociaal domein

Wat gaan we doen?

Budgettair neutraal

- **Eigen bijdrage Wmo**

Vanwege de door het Rijk gewijzigde systematiek eigen bijdrage Wmo moeten de inkomsten structureel met € 100.000 worden afgeraamd. Met ingang van 2019 is er een standaard tarief van € 17,50 per periode van vier weken, ongeacht inkomen en vermogen. Dit betekent een forse teruggang in inkomsten voor de gemeenten. Een klein deel van het verschil wordt door het Rijk gecompenseerd. Naar verwachting moet deze inkomstenpost structureel met € 100.000 worden verminderd. De vermindering van de uitgaven kan worden gedekt uit het budget voor begeleiding groep.

- **Open inloop en uitvoeringskosten schuldhulpverlening**

Het budget voor 'Open inloop GGZ' (subsidie van € 90.005) is in 2017 dubbel geraamd. In de 1^e bestuursrapportage 2018 is budget ten laste van begeleiding groep gebruikt om de kosten voor 2018 te dekken. Voorgesteld wordt om het budget dat in 2018 ten laste van het budget voor begeleiding groep is gebracht structureel terug te draaien.

Bij de start van de afdeling sociaal domein van het Servicecentrum MER zijn de budgetten van schuldhulpverlening (€ 96.415) overgeheveld van de gemeenten naar het Servicecentrum MER. Bij nader inzien is er in 2016 toch voor gekozen om deze budgetten terug onder te brengen bij de gemeenten. Het terug overhevelen van de middelen is per ongeluk alleen voor 2016 (en dus niet structureel) verwerkt. Voorgesteld wordt om het (dubbele) budget voor Open inloop GGZ te gebruiken voor de dekking van de uitvoeringskosten schuldhulpverlening.

- **Decentralisatie-uitkering 'Kinderen in een AZC'**

Het Centrum voor Jeugd en Gezin Midden-Limburg (CJG) ontvangt jaarlijks subsidie voor de uitvoering van taken vanwege de jeugdwet. Per 2019 zijn daar nieuwe taken bijgekomen, namelijk het uitvoeren van dezelfde taken voor asielzoekerskinderen en -gezinnen. Het rijk stelt hier geld voor beschikbaar. De voorlopige hoogte van dit bedrag is bij de decembercirculaire 2018 bekendgemaakt en bedraagt € 53.349. De definitieve hoogte wordt in de decembercirculaire 2019 bekendgemaakt. Het bedrag wordt via de decentralisatie-uitkering 'Kinderen in een AZC' beschikbaar gesteld. Zowel inkomst als uitgaven zijn nog niet groot. Een eventueel overschot op deze uitke-

ring wordt toegevoegd aan de reserve jeugdhulp.

- **Speeltuin Hingen**

Speeltuin Hingen gaat een nieuw gebouwtje realiseren in de bestaande speeltuin. Hiervoor is inmiddels bouwvergunning verstrekt, het gebouwtje voorziet in sanitair, opslag en een binnenruimte voor diverse activiteiten. Omdat Speeltuin Hingen dateert van voor de subsidie-regeling 'georganiseerde speeltuinen', heeft Hingen bij de realisatie, decennia geleden, geen gebruik kunnen maken van die subsidie-regeling.

Voorgesteld wordt om de reserve algemeen jeugdbeleid in te zetten als dekkingsmiddel voor het verstrekken van een incidentele subsidie van € 25.000 aan stichting 'Speeltuin Hingen' voor het realiseren van het gebouw.

- **Realisatie jongerenvoorziening In de Bandert (balspelvoorziening en skatebaan)**

Vanwege de grote behoefte van jongeren aan balspelveldjes heeft de gemeenteraad een aantal jaar geleden gevraagd om in zowel Susteren als Echt een verharde balspelvoorziening/balspelkooi te realiseren. In 2014 is zo'n voorziening gerealiseerd bij jongerencentrum Haaze in Susteren. In de 1^e bestuursrapportage 2018 is hiervoor een budget beschikbaar gesteld van € 60.000, gedekt uit de reserve jeugdbeleid. Uit een bevraging van de doelgroep is gebleken dat er ook een grote behoefte is aan een skatevoorziening in Echt. Afsproken is dat de gemeente zich inspant om beide voorzieningen te realiseren. Het project kan nu gerealiseerd worden door samenwerking met jongerenwerk de Wienhoaf. De kosten voor de realisatie van een volwaardige skatebaan en de balspelvoorziening bedragen € 160.000. Dit is met inbegrip van de € 60.000 die in de 1^e bestuursrapportage 2018 beschikbaar werd gesteld. Vanwege een wijziging in de beleidsregels bij diverse fondsen wordt de eerder geprognoseerde cofinanciering van fondsen bijgesteld van € 40.000 naar € 25.000. Om niet afhankelijk te zijn van cofinanciering wordt voorgesteld om de volledige investeringskosten via de bestuursrapportage beschikbaar te stellen. Om de bij het krediet behorende lasten (rente en afschrijving) te dekken, moet over de afschrijvingstermijn van 10 jaar een totaalbedrag van € 177.600 aan de reserve algemeen jeugdbeleid worden onttrokken. Dit bedrag wordt in 2019 onttrokken en toegevoegd aan de nieuwe reserve Jongerenvoorziening Bandert, waarna de jaarlijkse kapitaallasten uit deze laatste re-

serve worden gedekt. Als cofinanciering wordt ontvangen dan vallen de investering en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten voor dat bedrag lager uit.

Als dekking wordt voorgesteld om het restant van € 97.888, dat vrijvalt vanuit de algemene uitkering voor Brede scholen, Sport en Cultuur (3e tranche regeling combinatiefuncties), in te zetten. De taken die hier aan verbonden zijn, zijn uitgevoerd, maar niet alle middelen zijn aangewend. Voor het resterende deel, € 79.712, wordt voorgesteld om de reserve algemeen jeugdbeleid in te zetten.

- **Leerplicht**

Met gemeente Roermond wordt een nieuwe overeenkomst gesloten over de uitvoering van de Leerplichtwet. De nieuwe overeenkomst

brengt hogere kosten met zich mee, echter de precieze hoogte is nog niet bekend. In 2018 is budget overgehouden. Dit komt ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Bij de jaarrekening 2018 is voorgesteld om het overschot op dit budget te reserveren voor 2019. Onder voorbehoud van het besluit van de raad, wordt voorgesteld om dat bedrag toe te voegen aan het budget voor Bureau Leerplicht.

- **Budgetbeheersing jeugdzorg**

Voorgesteld wordt vanuit de reserve jeugdhulp een bedrag van € 75.000 beschikbaar te stellen voor een pilot bij huisartsen om door beschikbaarstelling van een (jeugd)praktijkondersteuner GGZ bij 2 huisartsenpraktijken meer grip en sturing te krijgen op het verwijzen van huisartsen naar de GGZ.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Budgettair neutraal					
Eigen bijdrage Wmo	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Begeleiding groep	- 100.000	- 100.000	- 100.000	- 100.000	- 100.000
Open inloop GGZ	90.005	90.005	90.005	90.005	90.005
Subsidieprogramma professionele instellingen	- 90.005	- 90.005	- 90.005	- 90.005	- 90.005
Uitvoeringskst. schuldhulpverlening	96.415	96.415	96.415	96.415	96.415
Subsidieprogramma professionele instellingen	- 96.415	- 96.415	- 96.415	- 96.415	- 96.415
Decentralisatie-uitkering 'Kinderen in een AZC'	- 53.349	- 53.349	- 53.349	- 53.349	- 53.349
Hogere subsidie CJG	10.583	10.583	10.583	10.583	10.583
Hogere uitgaven jeugdhulp aan AZC-kinderen	42.766	42.766	42.766	42.766	42.766
Speeltuin Hingen	25.000				
Reserve algemeen jeugdbeleid	- 25.000				
Reserve jongerenvoorziening In de Bandert	177.600				
Vrijval rijksmiddelen combinatiefunctie	- 97.888				
Reserve algemeen jeugdbeleid	- 79.712				
Rente		3.200	2.880	2.560	2.240
Afschrijving		16.000	16.000	16.000	16.000
Reserve jongerenvoorziening In de Bandert		- 19.200	- 18.880	- 18.560	- 18.240
Bijdrage Bureau Leerplicht	11.590				
Reserve vermindering kapitaallasten	- 11.590				
Budgetbeheersing jeugdzorg	75.000				
Reserve jeugdhulp	- 75.000				
Totaal	-	-	-	-	-

Investerings	2019				
Realisatie jongerenvoorziening In de Bandert (balspelvoorziening en skatebaan)	160.000				
Totaal	160.000				

3.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat gaan we doen?

Budgettair neutraal

- Algemeen voorbereidingsbudget gebiedsontwikkelingen

In de begroting wordt jaarlijks voorzien in algemene voorbereidingskredieten voor grondexploitaties en voor investeringen. Een algemeen voorbereidingskrediet voor onderdelen van gebiedsontwikkelingen die niet op deze voorbereidingskredieten mogen worden verantwoord, ontbreekt echter. Door de bestuurlijk gewenste daadkracht is dit wel noodzakelijk. Daarbij moet gedacht worden aan budget voor het opstellen van een gebiedsvisie of ruimtelijk plan en de inhuur van capaciteit, bijvoorbeeld voor het opstellen van stedenbouwkundige ontwerpen.

Vanwege de voorbereiding van diverse gebiedsontwikkelingen wordt voorgesteld om voor de jaren 2019 en 2020 een bedrag van jaarlijks € 50.000 beschikbaar te stellen in de vorm van een algemeen voorbereidingsbudget gebiedsontwikkelingen. In deze periode kan onderzocht worden of en hoe dit budget structureel geregeld kan worden. Zodra de voorbereiding leidt tot een concreet project, kan hiervoor via een separaat voorstel een uitvoeringskrediet worden gevoteerd.

- Onderzoekskosten gebiedsontwikkeling Schansberg

Het gebied Schansberg biedt een troosteloze aanblik. Binnen het gebied zijn een aantal particulieren die willen investeren in een toeristisch-recreatieve ontwikkeling en horeca.

Het gebied maakte in vroegere tijden deel uit van de verdedigingswerken van Maaseik. Restanten van dit verleden zijn nog in het terrein aanwezig.

Het toekomstperspectief voor de Schansberg bouwt voort op dit rijke verleden door de Schans in het landschap terug te brengen en ruimte te creëren voor een mix van functies op het gebied van horeca, overnachten, avontuur, en recreatietransferium.

Het is dan ook wenselijk om, ook gelet op het mogelijke PIO project (PIO=platteland in ontwikkeling) in het westelijke deel van onze gemeente te onderzoeken of een herontwikkeling van het gebied mogelijk is. Dit project kan daarin ondergebracht worden. Er wordt gevraagd een budget beschikbaar te stellen van € 22.000 dat gedekt kan worden uit de reserve Industriepark Swentibold

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Budgettair neutraal					
Algemeen voorbereidingsbudget gebiedsontwikkelingen	50.000	50.000			
Reserve regiofonds	- 50.000	- 50.000			
Onderzoekskosten gebiedsontwikkeling Schansberg	22.000				
Reserve Industriepark Swentibold	- 22.000				
Totaal	-				

3.8 Omgevingsrecht

Wat gaan we doen?

- **Bijdrage SC MER Omgevingsdienst**

Over de afgelopen jaren is er binnen het programma Omgevingsrecht jaarlijks circa € 200.000 aan aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van de wettelijke VTH-taken en een aantal gemeentelijke projecten en wensen. Door de afbouw van de Rijksbijdrage voor wettelijke vvgb-taken is de dekking hiervoor weggefallen. Om de financiële 'basis' op orde te houden is een structurele verhoging van het budget voor de MER Omgevingsdienst nodig van € 200.000. Voorgesteld wordt om deze structurele kosten te dekken vanuit een verhoging van de legesinkomsten met € 200.000 naar € 716.500. Door de huidige economische groei en doorgevoerde wijzigingen in de legesverordening lijkt dit realistisch. Naar aanleiding van de 1^e Bestuursrapportage 2018 is ook meerjarig € 30.000 overgeheveld vanuit het vvgb-budget als dekking voor de toename in de kosten voor de RUD. Omdat dit geld structureel deel uitmaakt van de begroting van het SC MER (deze wordt gebruikt als gedeeltelijke dekking voor de uren aanvullende dienstverlening) wordt deze maatregel teruggedraaid en de bijdrage SC MER VTH-taken met € 30.000 verhoogd. Verder wordt het budget bijdrage RUD door een structurele verhoging met € 15.000 in overeenstemming gebracht met de cijfers uit de begroting van de GR RUD Limburg voor 2019 en volgende jaren.

In 2017, 2018 en naar verwachting ook 2019, is sprake van een aanzienlijke opleving van de bouwsector, resulterend in een forse toename van het aantal vergunningaanvragen en informatieverzoeken/klantcontacten. In het Uitvoeringsprogramma 2019 van de MER Omgevingsdienst is op basis daarvan het aantal omgevingsvergunningen geraamd op 584 (in de gemeentebegroting was uitgegaan van 450) en het aantal boa-uren is verhoogd van 1.100 naar 1.400 om het aantal meldingen en klachten te kunnen afhandelen en tegelijkertijd toch zichtbaar aanwezig te kunnen zijn in de openbare ruimte. De sterke toename in het aantal aanvragen werkt ook door in het aantal uren bouwtoezicht en informatieverzoeken/klantcontacten. Als gevolg daarvan wordt de bijdrage MER voor 2019 incidenteel met € 160.000 verhoogd. Daar staat tegenover dat de legesinkomsten naar verwachting ook navenant stijgen. Om dergelijke (incidentele) schommelingen op te kunnen vangen is een egalisatiereserve ingesteld, die wordt gevoed met de meeropbrengsten aan leges in enig jaar. De incidentele verhoging van de bijdrage MER kan zodoende worden opgevangen door € 160.000 te onttrekken aan de egalisatiereserve. Daarnaast is de Algemene uitkering VVGB € 20.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Dit geld wordt ook als dekking ingezet.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Bijdrage SC MER Omgevingsdienst	360.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Bijdrage MER VTH-taken (vvgb)	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Bijdrage RUD	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Egalisatiereserve leges omgevingsrecht	- 160.000				
Algemene uitkering VVGB	- 20.000				
Leges omgevingsvergunningen	- 200.000	- 200.000	- 200.000	- 200.000	- 200.000
Totaal	25.000	45.000	45.000	45.000	45.000

3.9 Economische zaken en grondexploitaties

Wat gaan we doen?

- **Toeristenbelasting**

In de begroting 2019 is een bedrag opgenomen aan baten vanuit de toeristenbelasting van € 254.000. Dit betrof een raming op basis van het voorzichtigheidsprincipe. De opbrengsten van de laatste jaren zijn als volgt: € 211.000 (2014), € 196.000 (2015), € 331.000 (2016), € 363.000 (2017) en € 366.000 (2018). De stijging van de laatste jaren wordt veroorzaakt door de forse meeropbrengst bij Hommelheide (Europarcs Resort Limburg) waar de forfaitaire berekening niet meer wordt toegepast. Daarnaast is er ook een klein effect van het in de heffing betrekken van arbeidsmigranten vanaf 2016. Tenslotte is het aantal accommodaties dat gelegenheid biedt tot overnachten toegevoegd (24 in 2015 en 34 in 2018). Op grond van de daadwerkelijke inkomsten toeristenbelasting van de afgelopen jaren, wordt voorgesteld de prognose met € 87.500 naar boven bij te stellen naar € 341.500. Dit bedrag sluit aan op de definitieve prognose voor 2019 van BsGW. De vermelde opbrengsten zijn de opbrengsten per belastingjaar. Deze wijken af van de opbrengsten uit de gemeentelijke jaarrekeningen omdat de definitieve belastingoplegging door BsGW pas in mei na afloop van het belastingjaar plaatsvindt. Hierdoor worden de mutaties ten opzichte van de voorlopige aanslagoplegging pas verwerkt in het belastingjaar +1 van de gemeentelijke administratie.

Budgettair neutraal

- **Grondexploitatie Livar Experience Centre**

De initiatiefnemer is van plan om haar veehouderijactiviteiten rondom het Limburgse kloostervarken (Livar-varken) uit te breiden en hieraan een totaalconcept rondom het Livar-varken te verbinden. Hiervoor wordt op het adres Zandweg 10 in Maria Hoop een Livar Experience Centre (LEC) gerealiseerd. Om het geheel planologisch te realiseren is door de initiatiefnemer het ontwerpbestemmingsplan 'Abdij Lilibosch/LIVAR - Experience Centre' aangeleverd. Voor de ontwikkeling worden gemeentelijke gronden aan initiatiefnemer verkocht. Deze verkoop en de overige voorwaarden die aan de ontwikkeling zijn gekoppeld, zijn geregeld in een anterieure overeenkomst. De gemeente ontvangt € 475.000 (grondopbrengst € 280.000, kwaliteitsbijdrage gemeentelijke gronden € 145.000 en verschuldigde kwaliteitsbijdrage over de al bij exploitant in eigendom zijnde per-

celen € 50.000). In de overeenkomst is afgesproken dat de initiatiefnemer voor de landschappelijke inpassing van het bouwplan weer aanspraak kan maken op deze gelden in de vorm van een door de gemeente te verstrekken subsidie van eveneens maximaal € 195.000. De inbrengwaarde van de gemeentelijke gronden bedraagt € 234.521, deze gronden zijn historisch eigendom van de gemeente, waarbij genoemde inbrengwaarde is gebaseerd op taxatie. De algemene dienst ontvangt bij verkoop van de grond genoemde inbrengwaarde vanuit het grondbedrijf. Binnen de algemene dienst wordt deze opbrengst op grond van het bepaalde in de 'Nota reserves en voorzieningen 2017' toegevoegd aan de reserve regiofonds. Het geheel wordt als een agrarische bouwkaavel bestemd. Binnen deze bestemming is het mogelijk om veehouderijbebauwing, een vleesatelier en bezoekerscentrum te realiseren. De totale omvang van de bebouwing bedraagt 15.500 m².

Voor de ontsluiting van de locatie wordt 250 m¹ van de Zandweg door de gemeente verhard. Deze kosten worden gedragen worden door de initiatiefnemer. Eventuele planschadekosten komen ook voor rekening van initiatiefnemer. Het bouwrijp maken van het terrein moet door initiatiefnemer gebeuren.

De gemeentelijke planontwikkelingskosten (zoals inhuur externe projectleider, juridische advieskosten) bedragen € 65.000 (€ 39.000 in 2019 en € 26.000 in 2020) en de rentekosten bedragen € 450 (2020).

Uit de geraamde baten en lasten blijkt dat er sprake is van een verliesgevende grondexploitatie, het verlies bedraagt € 19.971. Volgens de BBV voorschriften moet hiervoor een verliesvoorziening gevormd worden. Voorgesteld wordt om vanuit de algemene reserve grondbedrijf € 19.971 toe te voegen aan de voorziening verliezen grondexploitaties, verwezen wordt naar de 'Nota reserves en voorzieningen 2017'.

Voor de kaart van de grondexploitatie wordt verwezen naar bijlage 1.

- **Voedselbos Haverland Susteren**

Stichting Haverland is vanaf 2018 gestart met het gedeeltelijk omvormen van het bosgebied Slekkerhout naar voedselbos Haverland. Voornamelijk in de randen tussen de Middelsgraaf en het bosgebied is de inrichting beperkt aangepast ten gunste van gevarieerde voedselproductie. Het ecologisch functioneren van het bos wordt niet aangetast, door het inbrengen van

andere soorten planten neemt de ecologische waarde zelfs toe. Op basis van het plan voor het voedselbos, dat samen met IKL is opgesteld, is voorgenomen om in de rand van het voedselbos een schuilvoorziening te realiseren. De schuilvoorziening heeft verder een meerwaarde voor de lange afstand wandelroute Pie-terpad die langs de Middelsgraaf/bosrand voert. Voorgesteld wordt om € 22.000 beschikbaar te stellen voor een schuilvoorziening (model schanskorven/staalconstructie) en daarvoor de reserve bovenwijkse voorzieningen aan te spreken.

- **12 appartementen Tiendschuur 14 Susteren**

De gemeente heeft voor de realisatie van 12 appartementen op de locatie Tiendschuur 14 in Susteren een exploitatie-overeenkomst gesloten met de initiatiefnemer. Met de realisering van dit bouwplan wordt het voormalig automobielbedrijf gesaneerd.

De gemeente vervult in dit project een faciliterende rol. De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de gemeente voor een passend planologisch regime.

De tweede helft van de in 2018 geraamde ontvangsten (bijdrage kwaliteitsfonds) alsook de storting in de reserve kwaliteitsfonds schuiven door naar 2019. Het gaat om een bedrag van € 20.000.

- **Businesspark Midden-Limburg (BPML)**

Volgens de met Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V. (OML) gesloten 'Realisatieovereenkomst bedrijventerrein St. Joost (Berk II) in Echt' d.d. 13 januari 2012 heeft de gemeente in 2016 het openbaar gebied van OML BV overgenomen. De verkoop van de nog ca. 4,5 ha beschikbare bouwgrond ligt bij OML BV. Na de verkoop van de bouwgrond en realisatie van de bedrijfsgebouwen blijkt dat er soms nog kleine aanpassingen aan de infrastructuur, groen, straatmeubilair of verlichting uitgevoerd moeten worden. Deze kosten waren oorspronkelijk niet geraamd in de exploitatiebegroting, maar worden nu geraamd op € 25.000. Daartegenover staat in de exploitatiebegroting nog een geraamde post bodemsanering van € 50.000 die geheel kan worden afgeraamd omdat deze kosten zich niet meer voordoen. Na saldering blijft € 25.000 over.

In de Nota reserves en voorzieningen is bepaald dat de bijdragen bovenwijkse voorzieningen van OML BV waar tegenover geen directe gemeentelijke kosten staan, worden gestort in de reserve deelneming OML. Nu € 25.000 minder van deze ontvangsten moet worden ingezet als dekkingsmiddel voor de bovengenoemde kosten, kan dus weer meer in de reserve deel-

neming OML BV worden gestort. Deze toevoeging vindt, op grond van in acht te nemen BBV voorschriften, plaats via de algemene reserve grondbedrijf.

- **Bocage**

Overeenkomstig de met Grondexploitatie-maatschappij Bocage CV (GEM Bocage) gesloten 'Samenwerkingsovereenkomst Bocage in Echt' d.d. 29 maart 2012 ontvangt de gemeente een vergoeding bovenwijkse voorzieningen van € 5 per m² verkochte bouwgrond.

Op basis van de laatst vastgestelde grondexploitatiebegroting (A191) in de algemene vergadering van aandeelhouders van april 2019 worden de ontvangsten bovenwijkse voorzieningen in de gemeentebegroting meerjarig bijgesteld.

Dit betekent een verhoging van de al geraamde ontvangsten bovenwijkse voorzieningen van respectievelijk € 36.605 voor boekjaar 2019 en respectievelijk € 29.000 voor de jaren 2020 tot en met 2023.

Volgens de Nota reserves en voorzieningen worden bovengenoemde bijdragen bovenwijkse voorzieningen toegevoegd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen. Deze toevoeging vindt, op grond van in acht te nemen BBV voorschriften, plaats via de algemene reserve grondbedrijf. Vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen kan de raad het geld weer inzetten voor de aanleg van bovenwijkse voorzieningen (buiten het plangebied) zoals bijvoorbeeld de aanleg van een rotonde door de toegenomen verkeersstromen, extra speeltuinen, parkeerplaatsen enzovoorts.

- **Stichting Landschapspark Susteren – PIO**

De gemeente heeft in 2016 voor de wijziging en afwikkeling van de samenwerkingsovereenkomst ter realisatie van Industriepark Swentibold een bedrag ontvangen van in totaal € 616.622 waarvan na aftrek van de kosten juridische bijstand € 614.772 in reserves (€ 259.360 in de reserve vermindering kapitaallasten en € 355.412 in de reserve Industriepark Swentibold) is gestort.

Een deel van het ontvangen bedrag, € 357.263, moet worden aangewend volgens de door de provincie en de gemeente aangewezen deelprojecten in de visie Landschapspark Susteren of andere projecten waarover provincie en gemeente het eens zijn.

Het andere deel, € 257.509, werd in het verleden door de gemeente Echt-Susteren steeds doorbetaald aan Stichting Landschapspark Susteren (Stichting LPS) ter realisatie van de doelen zoals deze staan vermeld in de visie Landschapspark Susteren. De visie Land-

schapspark Susteren is zo goed als gerealiseerd, maar nu vinden opnieuw ontwikkelingen plaats in het gebied die mogelijk een vergelijkbare aanpak vragen als in het verleden is gekozen bij de operatie Bottleneck.

Momenteel onderzoeken de gemeenten Sittard-Geleen, Echt-Susteren, Stichting LPS en de provincie Limburg samen met andere stakeholders of het zinvol is om voor het zuidelijk deel van de gemeente Echt-Susteren en een aangrenzend deel van de gemeente Sittard-Geleen een zogeheten PIO-project (PIO = plateland in ontwikkeling) op te starten. Dat is kort omschreven een projectvorm waarbij de provincie een trekkersrol vervult voor de integrale ontwikkeling van een afgebakend gebied waarin meerdere partijen projecten willen realiseren. De gemeente wil graag dat de natuur en haar inwoners gecompenseerd worden voor de plannen bij en voor de uitbreiding van de VDL locatie en de A2-verbreding. Daarnaast staan projecten van diverse andere partijen binnen het gebied op de planning. Alle projecten vragen grond, dus ook de agrarische sector is bij de planvorming betrokken.

Voor de voorbereiding van dit project is geld nodig. De gemeentelijke bijdrage wordt nu geraamd op € 35.000. Voorgesteld wordt om een voorbereidingskrediet van € 35.000 ter beschikking te stellen met als dekkingsmiddel de reserve vermindering kapitaallasten. Dit bedrag is al als claim op deze reserve opgevoerd.

Daarnaast heeft de Stichting LPS nog een bedrag nodig van € 25.000 om haar huidige projecten te kunnen afronden en de instandhoudingskosten van de stichting over 2019 te kunnen voldoen. Hiervoor heeft de stichting gerekend op de doorbetaling van een deel van de door de gemeente ontvangen bijdragen en heeft daarom de gemeente gevraagd om dit bedrag aan Stichting Landschapspark Susteren ter beschikking te stellen. Voorgesteld wordt Stichting LPS een subsidie te verlenen van € 25.000 met als dekkingsmiddel de reserve Industriepark Swentibold.

- **Op de Baant St. Joost**

De gemeente heeft een anterieure exploitatieovereenkomst met een ontwikkelaar gesloten voor de bouw van 14 woningen op de locatie Op de Baant in St. Joost. Het woningbouwplan voorziet in de realisatie van 8 levensloopbestendige woningen en 6 kavels voor eigenbouwers.

De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van infrastructuur. Het bestemmingsplan dat de woningbouw mogelijk maakt is in werking getreden. De

grondopbrengst van de locatie grond (€ 200.000) is geraamd in 2019, maar is in 2018 ontvangen, daarom wordt het geraamde bedrag in 2019 ingetrokken. De inbrengwaarde van de betreffende grond op basis van taxatiewaarde bedraagt € 195.000, bij deze grondexploitatie wordt uitgegaan van € 170.000

De algemene dienst ontvangt bij verkoop van de grond genoemde inbrengwaarde vanuit het grondbedrijf. Binnen de algemene dienst wordt deze opbrengst op grond van het bepaalde in de 'Nota reserves en voorzieningen 2017' toegevoegd aan de reserve regiofonds.

Met de realisatie van het project is begin 2019 gestart. Volgens de exploitatieovereenkomst moet de gemeente nog uitvoeringskosten maken. Deze worden geraamd op € 30.000. Dit bedrag wordt voor een deel gebruikt voor de herinrichting van het weggedeelte Op de Baant 11-17 oneven. De planontwikkelingskosten waren geraamd op € 50.000, € 3.000 in boekjaar 2018 en € 47.000 in boekjaar 2019. Deze geraamde bedragen zijn niet nodig gebleken en worden afgeraamd. Door deze bijstelling van de geraamde kosten heeft deze grondexploitatie geen exploitatieresultaat (dit was € 150.000).

- **Uitvoering recreatief toeristisch beleid**

In de komende jaren is geld nodig voor projecten die gericht zijn op verbetering van het toeristisch aanbod van de gemeente en de ontsluiting van dat aanbod. Het gaat dan om projecten op het gebied van themaroutes, betere aankleding van routes, digitale ontsluiting van gebouwen en locaties. Een en ander is vastgelegd in de bijgewerkte meerjarenvisie toerisme 2019-2021.

Voor continuering van de structurele regiocampagne van Het Smalste Stukje Nederland en bovengenoemde projecten gericht op verbetering van het aanbod, wordt voorgesteld om het reguliere jaarlijkse werkbudget voor recreatie en toerisme voor de jaren 2019, 2020 en 2021 te verhogen met € 58.000 en dit af te dekken uit de reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid.

- **Herstructurering kern Maria Hoop (café-zaal Wolters)**

De gemeente heeft in 2016 voor de herontwikkeling van de locatie van café 't Centrum in Maria Hoop voor woningbouw een anterieure exploitatieovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar. Vanwege financieringsproblemen is het project niet doorgegaan.

De plannen die voorzien in de bouw van 8 vitaliteitswoningen in de vorm van een hofje aan de Vlaskuileweg en 2 vrijstaande woningen aan de Kerkweg is door een andere ontwikkelaar

overgenomen. Met deze ontwikkelaar is een exploitatieovereenkomst gesloten.

De gemeente vervult in dit project een faciliterende rol. De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van infrastructuur en de gemeente voor een passend planologisch regime. Vanwege de herontwikkeling ontvangt de gemeente in totaal een bedrag van € 10.000 voor (interne) planontwikkelingskosten.

- **Vleutstraat Dieteren**

Het woningbouwplan dat voorziet in de realisatie van 6 levensloopbestendige woningen is eind 2018 opgeleverd. De grondopbrengst van de locatie grond bedraagt € 95.000 en is in 2017 ontvangen. De inbrengwaarde van de betreffende grond op taxatiewaarde bedraagt € 80.000. Bij deze grondexploitatie wordt uitgegaan van € 77.500. De algemene dienst ontvangt bij verkoop van de grond genoemde inbrengwaarde vanuit het grondbedrijf. Binnen de algemene dienst wordt deze opbrengst op grond van het bepaalde in de 'Nota reserves en voorzieningen 2017' toegevoegd aan de reserve regiofonds.

De gemeente moet nog uitvoeringskosten maken. Deze worden geraamd op € 17.500. Een bedrag van € 15.000 wordt gebruikt voor de aanschaf van enkele speeltoestellen. Het resterende bedrag van € 2.500 wordt gebruikt voor onvoorzien uitgaven. De planontwikkelingskosten waren geraamd op € 25.000, € 5.000 in boekjaar 2018 en € 20.000 in boekjaar 2019. Deze geraamde bedragen zijn niet nodig gebleken en worden afgeraamd.

Door deze bijstelling van de geraamde kosten heeft deze grondexploitatie geen exploitatiere-sultaat (dit was € 70.000).

- **Verbouwing voormalige. supermarkt Chatelainplein tot appartementen**

De gemeente heeft in 2018 voor de verbouwing van de voormalige Jan Linders supermarkt, gelegen aan het Chatelainplein in Echt, tot 8 koopappartementen een anterieure exploitatie-overeenkomst gesloten met een projectontwikkelaar. De gemeente vervult in dit project een faciliterende rol. De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de gemeente voor een passend planologisch regime. Voor de herontwikkeling ontvangt de gemeente in totaal een bedrag van € 10.000 voor (interne) planontwikkelingskosten.

Investerings

- **Programma centrum Echt**

Het centrum van Echt is van oudsher van regionale betekenis. Dat Echt goed bereikbaar is

vanuit de omliggende regio, het Belgische en het Duitse grensgebied speelt hierbij een belangrijke rol. Zoals ook omschreven in de Structuurvisie 2025 'Ontwikkelen met kwaliteit' is het zaak om in de toekomst het voorzieningenniveau binnen onze gemeente als geheel op peil te houden en waar mogelijk te versterken. Dit vraagt om zorgvuldig ruimtegebruik en daarbij horende clustering van stedelijke functies, zodat de hoofdkern voldoende draagvlak houdt om haar functie van economische en culturele motor te behouden. Voor Echt is het streven deze regionale functie te behouden en verder te versterken, Deze belangrijke rol vasthouden en versterken voor de toekomst is dus de centrale opdracht waar de gemeente nu voor staat. De komende jaren moeten daarin belangrijke stappen gemaakt worden wat een programmatische aanpak vereist. De vijf pijlers binnen dit programma zijn:

- **De Valk**

Doelen van dit programmaonderdeel zijn de beoogde restauratie en herontwikkeling van een voor Limburg uniek Rijksmonument en de realisatie van een publiekstrekker die het bestaande centrum versterkt. Dit laatste willen we bereiken door de realisatie van een foodmarkt. Om de doelen te bereiken zijn ook een goede ontsluiting, voldoende parkeren en een verbinding tussen centrum en Valk-locatie nodig.

- **Activering centrum**

Er wordt uitvoering gegeven aan het door winkeliers, vastgoedeigenaren en gemeente opgestelde actieplan. De eerste stappen die hierin zijn gezet zijn het oppakken van centrumregie. Doelen die nagestreefd worden zijn het activeren van de winkeliers, het versterken identiteit en de aanpak van leegstand. Ondernemers binnen het kernwinkelgebied worden uitgenodigd en gestimuleerd maatregelen te nemen ter verbetering van hun pand en hun activiteiten.

- **Planologie**

Om plannen mogelijk te maken is het nodig om afstemming te zoeken met de regio om binnen de kaders zoals gesteld in het POL de bestemming aan te passen. Om het centrum compacter te maken moet gekeken worden wat nieuwe planologische mogelijkheden zijn voor de transformatie van winkelpanden die buiten het kernwinkelgebied liggen naar andere functies. Het stimuleren van verplaatsing van winkels van buiten naar binnen het kernwinkelgebied noodzaakt tot alternatieve invulling van de 'oude' winkelpand(en).

- Plats 1
Het cultureel huis Edith Stein is begin 2019 officieel geopend. Dit centrum heeft de potentie om uit te groeien tot het kloppend hart van het centrum.
- Bereikbaarheid, parkeren en openbaar gebied
De (infrastructurele) maatregelen die opgenomen zijn in het programma centrum Echt hebben betrekking op de verbetering van de bereikbaarheid van het centrumgebied van Echt, zowel voor auto's, fietsers als voetgangers. Dus zowel voor de aanleg van nieuwe verbindingen alsook voor de noodzakelijke herinrichting van het bestaand openbaar gebied. De volgende deelprojecten vallen binnen dit programmaonderdeel:
 - Aanleg rotonde Zuiderpoort en realisatie verbinding Ursulinenplein
 - Onderzoeken openstellen Bovenste straat zuid
 - Onderzoeken uitbreiden parkeervoorzieningen
 - Doortrekken Diepstraat
 - Herinrichting Aasterbergerweg
 Deze aanpak en de hiermee gemoeide investeringen moet leiden naar een toekomstvast regionaal koopcentrum, met meer le-

vendigheid, meer bezoekers en minder leegstand. Voor de uitvoering van het programma heeft de gemeente Echt-Susteren via het MIP al een bedrag van € 2.050.000 gereserveerd. Aan de provincie Limburg wordt een belangrijke bijdrage gevraagd, waarover al diverse overleggen hebben plaatsgevonden. Zodra de totaalkosten inzichtelijk zijn en er meer duidelijk is over een eventuele bijdrage van de provincie wordt aan de raad een separaat voorstel voor dekking van de kosten voorgelegd. Naast bovengenoemd programma, gericht op het centrumgebied, moet de komende jaren ook fors geïnvesteerd worden in de opwaardering van de ontsluiting van de hele kern Echt vanaf de autosnelweg A2. Deze opwaardering is, zeker gezien de ontwikkelingen rondom deze entree van Echt, noodzakelijk ter verbetering van de verkeersveiligheid en ter voorkoming van opstoppingen op toe- en afvoer routes van de A2. De globale kosten voor deze opwaardering worden geraamd op € 2,4 miljoen Deze kosten en mogelijke dekking zijn sterk afhankelijk van de ontwikkelingen nabij de entree van Echt (mogelijk hotelontwikkeling) en worden eveneens via in een separaat raadsvoorstel aan de raad voorgelegd.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Toeristenbelasting	- 87.500	- 87.500	- 87.500	- 87.500	- 87.500
Budgettair neutraal					
<i>Grondexploitatie Livar Experience Center</i>					
Inbreng waarde grond (historische eigendom)	234.521				
Planontwikkelingskosten	39.000	26.000			
Inpassingssubsidie Holding Sus-Scrofa BV	195.000				
Rente		450			
Afname boekwaarde	6.479	- 6.479			
Voorziening verliezen grondexploitaties (toevoeging)	19.971				
Reserve regiofonds	234.521				
Opbrengst grondverkoop	- 280.000				
Bijdrage gemeentelijk kwaliteitsmenu (gronden gemeente)	- 145.000				
Bijdrage gemeentelijk kwaliteitsmenu (gronden initiatiefnemer)	- 50.000				
Voorziening verliezen grondexploitaties (inzet)		-19.971			
Algemene reserve grondbedrijf	-19.971				
Inbreng waarde grond (alg. dienst)	-234.521				

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Voedselbos Haverland Susteren</i>					
Schuilvoorziening	22.000				
Reserve bovenwijkse voorzieningen	- 22.000				
<i>12 appartementen Tiendschuur 14 Susteren</i>					
Bijdrage kwaliteitsfonds	- 20.000				
Storting reserve kwaliteitsfonds	20.000				
<i>Businesspark Midden-Limburg (BPML)</i>					
Woonrijp maken	25.000				
Aanvullend bodemonderzoek	- 50.000				
Reserve deelneming OML BV	25.000				
<i>Bocage</i>					
Reserve bovenwijkse voorzieningen	36.605	29.000	29.000	29.000	29.000
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen	- 36.605	- 29.000	- 29.000	- 29.000	- 29.000
<i>Stichting Landschapspark Susteren</i>					
Voorbereidingskrediet PIO (Platteland in ontwikkeling)	35.000				
Subsidie Stichting Landschapspark Susteren	25.000				
Reserve vermindering kapitaallasten (staat al in lijst claims)	-35.000				
Reserve Industriepark Swentibold	-25.000				
<i>Op de Baant Sint Joost</i>					
Planontwikkelingskosten	- 47.000				
Afname boekwaarde	-3.000				
Algemene reserve grondbedrijf (inzake positieve resultaat)	-150.000				
Inbrengwaarde grond	170.000				
Woonrijpmaken (uitvoeringskosten)	30.000				
Reserve regiofonds	170.000				
Opbrengst verkoop grond	200.000				
Toename boekwaarde	- 200.000				
Inbrengwaarde grond (algemene dienst)	-170.000				
<i>Uitvoering recreatief toeristisch beleid</i>					
Werkbudget recreatie en toerisme	58.000	58.000	58.000		
Reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid	- 58.000	- 58.000	- 58.000		
<i>Herstructurering kern Maria Hoop (café-zaal Wolters)</i>					
(interne) planontwikkelingskosten	10.000				
Bijdrage (interne) planontwikkelingskosten	-10.000				
<i>Vleutstraat Dieteren</i>					
Planontwikkelingskosten	- 20.000				
Afname boekwaarde	- 5.000				

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve grondbedrijf (inzake positieve resultaat)	- 70.000				
Inbrengwaarde grond (historische eigendom)	77.500				
Woonrijpmaken (uitvoeringskosten)	17.500				
Reserve regiofonds	77.500				
Inbrengwaarde grond (algemene dienst)	-77.500				
<i>Verbouwing voormalige supermarkt Chatelainplein</i>					
(interne) planontwikkelingskosten	10.000				
Bijdrage (interne) planontwikkelingskosten	-10.000				
Totaal	- 87.500	- 87.500	- 87.500	- 87.500	- 87.500

3.10 Algemene dekkingsmiddelen

Wat gaan we doen?

- **Dividend BNG gemene uitkering**

De Algemene vergadering Aandeelhouders (AvA) heeft op 18 april 2019 besloten over het dividend 2018, dat in 2019 wordt uitgekeerd. Het dividend over 2018 wordt bepaald op € 2,85 per aandeel, zodat onze gemeente een bedrag van € 61.000 wordt uitgekeerd. Dit is € 36.400 meer dan in de gemeentelijke begroting is geraamd.

- **Dividend Enexis**

Van Enexis wordt jaarlijks dividend ontvangen. Het jaarlijks dividend is afhankelijk van de winst die het bedrijf realiseert en de hoogte van de winstuitkering. In 2019 is aan dividend over 2018 een bedrag ontvangen van € 450.600. In de begroting is een bedrag geraamd van € 381.600 zodat de raming met € 69.000 verhoogd kan worden.

- **Rente Enexis**

Door de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland werd Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (later Enexis) enerzijds en een productie- en leveringsbedrijf (het deel dat verkocht is aan RWE) anderzijds. Omdat Enexis destijds over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen is deze omgezet in een lening van Essent. Het was op dat moment niet mogelijk om de lening extern te financieren waardoor besloten is de lening over te dragen aan de verkopende aandeelhouders van Essent.

Op het moment van overdracht in 2009 bedroeg de vordering € 1,8 miljard. Drie tranches zijn in de afgelopen jaren afgelost, alleen de 4^e tranche van € 350 miljoen, looptijd 10 jaar (tot 30 september 2019), rente 7,2%, resteert nog. Deze tranche keert in 2019 nog rente uit tot 30 september. In de begroting 2019 is uitgegaan van een renteopbrengst over het gehele jaar. Daarom moet de raming met € 23.600 worden teruggebracht naar afgerond € 70.000.

- **Rente rekening-courant**

Door de zeer lage rentestand (eind maart 2019 is nog steeds sprake van een negatieve rente) wordt in 2019 over aangetrokken kort geld een rentevergoeding ontvangen. Voor 2019 wordt een renteopbrengst geraamd van € 15.000.

- **Project waarden woningen op gebruiksoppervlakte**

Vanaf 1 januari 2022 (uitvoeringsjaar 2021) is er een wettelijk verplichting om woningen te waarderen op basis van gebruiksoppervlakte. Momenteel gebruikt BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. Landelijke ervaringen,

ook bij andere samenwerkingsverbanden en het door BsGW uitgevoerde vooronderzoek hebben aangetoond dat deze transitie een enorme klus is. De jaren 2019 en 2020 zijn hard nodig om de beschikbare gegevens op te werken om te komen tot een goede kwalitatieve registratie van de oppervlaktegegevens in de WOZ-administratie. Het jaar 2021 is volledig nodig om te testen met waardering op basis van de oppervlaktegegevens per onderdeel. BsGW heeft voorgesteld om de regie op zich te nemen voor registratie van de gebruikersoppervlakte op onderdeelniveau aangezien de gemeenten momenteel nog niet in staat zijn om deze registratie zelf uit te voeren vanwege onder andere het ontbreken van een functioneel systeem en de beschikbare kennis. Een en ander vindt plaats in nauwe samenwerking met de verschillende Limburgse gegevenshuizen. De kosten worden verrekend met de afzonderlijke gemeenten. Hiervoor wordt per gemeente een plan van aanpak opgesteld inclusief kostenraming. Het algemeen bestuur van BsGW heeft ingestemd hiermee.

Op basis van een eerdere inschatting naar aanleiding van een uitgevoerde pilot bedragen de totale kosten € 2,8 miljoen voor alle gemeenten. Een exacte inschatting is pas te maken als de impactanalyse en de mogelijke individuele aanvullende wensen met de gemeenten zijn besproken.

Rekening houdend met de verdeelsleutel waarmee op dit moment de netto-kosten van de jaarlijkse begroting van BsGW worden versleuteld moet voor Echt-Susteren rekening worden gehouden met een bedrag van tussen € 67.000 en € 123.000, afhankelijk van nog te maken keuzes in de uitvoering. De kosten van de eigen dienst hiervoor bedragen € 24.000. Omdat het project zich uitstrekt over 2019 en 2020 wordt voorgesteld een eventueel restant van dit budget op het einde van 2019 over te hevelen naar 2020.

- **Saldo begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022**

De begroting 2019 had nog ruimte voor nieuw beleid ter grootte van € 109.000. Voor 2020 en volgende jaren bedroeg deze achtereenvolgens € 109.000, € 137.000 en € 84.000. Via een aangenomen amendement is hier € 30.000 per jaar op verminderd in de jaren 2019, 2020 en 2021. Er blijft daarom € 79.000 in 2019 en 2020, € 107.000 in 2021 en € 84.000 in 2022 en 2023 over.

- **Saldo 2^e bestuursrapportage 2018**

De 2^e bestuursrapportage vertoonde structurele tekorten in 2019 en verdere jaren van € 175.600 in 2019 en € 155.200 in 2020 en de jaren daarna. Deze tekorten worden nu in deze 1^e bestuursrapportage 2019 verwerkt.

- **Algemene uitkering: ruimte voor toekomstige verplichtingen**

In de kadernota 2019 die in juli 2018 door de gemeenteraad is geaccordeerd is gerapporteerd over de gevolgen van de meicirculaire 2018. Op basis van deze circulaire is, tegenover een hogere raming van de algemene uitkering, in de begroting 2019 en het meerjaren-

perspectief een stelpost opgenomen voor toekomstige verplichtingen die gekoppeld zijn aan de algemene uitkering. Voorgesteld wordt om deze stelpost voor de helft in te zetten. Hiervoor kunnen bedragen geraamd worden van € 139.870 in 2019 en € 189.300, € 395.800, € 426.800 en € 416.800 in de jaren 2020 tot en met 2023.

- **Onvoorziene uitgaven**

De post onvoorziene uitgaven in de begroting 2019 bedraagt € 103.000. Hier is nog geen beroep op gedaan. Voorgesteld wordt om dit budget met € 50.000 af te ramen.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Dividend BNG	- 36.400				
Dividend Enexis	- 69.000				
Rente Enexis	23.600				
Rente opbrengst rekening courant	- 15.000				
Project waarderen woningen op gebruiksoppervlakte (bijdrage BsGW)	147.000				
Saldo begroting 2019 en meerjarenbegroting 2020-2022	- 79.000	- 79.000	- 107.000	- 84.000	- 84.000
Saldo 2 ^e bestuursrapportage 2018	175.600	155.200	155.200	155.200	155.200
Algemene uitkering: ruimte voor toekomstige verplichtingen	- 139.870	- 189.300	- 395.800	- 426.800	- 416.800
Onvoorziene uitgaven	- 50.000				
Totaal	- 43.070	- 113.100	- 347.600	- 355.600	- 345.600

4. Overhead

Wat gaan we doen?

- **Knelpunten formatie 2019 en 2020**

Door ontwikkelingen in het takenpakket en de personele bezetting is sprake van een tekort aan personele capaciteit. Om dit op te lossen is een structurele aanpak nodig in de vorm van strategisch personeelsmanagement en een verandering van bestaande werkwijzen. Voor de uitwerking van deze aanpak en de implementatie daarvan is een periode van ongeveer 1,5 jaar nodig. Tijdens deze periode is op enkele plekken tijdelijk extra personele capaciteit nodig. Ook is er behoefte aan externe ondersteuning bij het strategisch personeelsmanagement.

De hiervoor benodigde financiële middelen kunnen grotendeels gedekt worden binnen de beschikbare middelen, maar voor een bedrag van € 75.000 in 2019 en € 147.500 in 2020 is extra budget nodig. Omdat de tijdelijk extra personele capaciteit vooral betrekking heeft op het maatschappelijk en ruimtelijk domein, wordt voorgesteld om een deel van de dekking te vinden in het sociaal domein (2019: € 39.000 en 2020: € 78.000) en in het ruimtelijk domein (2019: € 32.000 en 2020: € 64.000). De overige dekking komt uit de inzet van de reserve personeel (2019: € 4.000 en 2020: € 5.500).

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Knelpunten formatie	75.000	147.500			
Sociaal domein	- 39.000	- 78.000			
Ruimtelijk domein (projecten)	- 32.000	- 64.000			
Reserve personeel (claim dienstverlening)	- 4.000	- 5.500			
Wervingskosten personeel	35.000				
Verzekeringen	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Plan inrichting en uitstraling gemeentehuis	60.000				
Totaal	120.000	25.000	25.000	25.000	25.000

- **Wervingskosten personeel**

Gelet op de krapte op de arbeidsmarkt wordt steeds vaker de hulp ingeroepen van een extern bureau om de juiste medewerker te vinden voor bepaalde functies. Daarom moet het budget voor 2019 verhoogd worden met € 35.000.

- **Verzekeringen**

In 2018 zijn de nieuwe taxaties van gemeentelijke gebouwen doorgegeven aan de verzekeraar. De taxaties hebben hogere waardes door flink hogere bouwkosten waardoor de herbouwwaarde van gemeentelijke gebouwen stijgt. Hiermee worden de premies in 2019 hoger. Deze verhoging van de premie heeft betrekking op de brandverzekering van alle gemeenschappelijke eigendommen zoals het gemeentehuis, de scholen, verenigingsgebouwen en gemeenschapshuizen. De verwachting is dat deze stijgen met € 25.000. Bovendien vindt een herverdeling van de budgetten plaats.

- **Plan inrichting en uitstraling gemeentehuis**

Voor het laten opstellen van een plan voor de inrichting en uitstraling van de openbare en representatieve ruimtes binnen het gemeentehuis wordt een budget gevraagd van € 60.000.

5. Reserves

Onderstaande mutaties zijn voornamelijk toegelicht in hoofdstuk 3 en 4 en daarnaast in de mutaties van het hierna volgende hoofdstuk 7.

Reserves	Storting	Onttrekking
Reserve bovenwijkse voorzieningen (nr. 5)		
Voedselbos Haverland Susteren		22.000
Bocage	36.605	
Reserve investeringssubsidies welzijn (nr. 15)		
Budget investeringssubsidies		35.000
Reserve welzijn en cultuur (nr. 17)		
Herdenking 75 jaar bevrijding gemeente Echt-Susteren		50.000
Lokale omroep		50.000
Reserve wegen (nr. 32)		
Storting reserve wegen	- 105.300	
Algemene reserve grondbedrijf (nr. 40)		
Grondexploitatie Livar Experience Center		19.971
Op de Baant St. Joost	- 150.000	
Vleutstraat Dieteren	- 70.000	
Reserve regiofonds (nr. 95)		
Leisurepark In de Bandert: grondverwerving, projectleiding, inrichting en overige kosten		60.000
Algemeen voorbereidingsbudget gebiedsontwikkelingen		50.000
Grondexploitatie Livar Experience Center	234.521	
Vleutstraat Dieteren	77.500	
Op de Baant St. Joost	170.000	
Reserve algemeen jeugdbeleid (nr. 106)		
Speeltuin Hingen		25.000
Reserve jongerenvoorziening In de Bandert		79.712
Reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid (nr. 109)		
Uitvoering recreatief toeristisch beleid		58.000
Reserve personeel (nr. 117)		
Knelpunten formatie 2019-2020		4.000
Reserve vermindering kapitaallasten (nr. 181)		

Reserves	Storting	Onttrekking
Leisurepark In de Bandert		180.000
Aanpassing verlichting sportterreinen		99.000
Bijdrage bureau leerplicht		11.590
Stichting Landschapspark Susteren		35.000
Reserve kwaliteitsfonds (nr. 186)		
12 appartementen Tiendschuur 14 Susteren	20.000	
Reserve deelneming OML (nr. 193)		
Businesspark Midden-Limburg (BPML)	25.000	
Reserve jeugdhulp (nr. 206)		
Budgetbeheersing jeugdzorg		75.000
Reserve Industriepark Swentibold (nr. 213)		
Onderzoekskosten gebiedsontwikkeling Schansberg		22.000
Stichting Landschapspark Susteren		25.000
Reserve jongerenvoorziening In de Bandert (nr. 226)		
Reserve jongerenvoorziening In de Bandert	177.600	
Egalisatiereserve leges omgevingsrecht (nr. 227)		
Bijdrage SC MER Omgevingsdienst		160.000
Totaal	415.926	1.061.273
Saldo	645.347	

6. Begrotingswijzigingen

6.1 Begrotingswijziging per programma

Begrotingswijziging 2019 nr. 7 1e Berap programma's

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Programma 0100 Bevolking en Bestuur				
Lasten	577.344			
Baten	22.000			
Saldo voor bestemming	599.344,00			
Saldo na bestemming	599.344,00			
Programma 0200 Openbare orde en veiligheid				
Lasten	183.927			
Saldo voor bestemming	183.927,00			
Saldo na bestemming	183.927,00			
Programma 0300 Beheer openbare ruimte				
Lasten	371.609			
Saldo voor bestemming	371.609,00			
Storting reserves	-105.300			
Mutaties vd reserves	-105.300,00			
Saldo na bestemming	266.309,00			
Programma 0400 Onderwijs				
Lasten	107.933			
Baten	206.116			
Saldo voor bestemming	-98.183,00			
Saldo na bestemming	-98.183,00			
Programma 0500 Cultuur & Sport				
Lasten	297.844			
Saldo voor bestemming	297.844,00			
Saldo na bestemming	297.844,00			
Programma 1000 Sociaal Domein				
Lasten	13.873			
Baten	51.237			
Saldo voor bestemming	-37.364,00			
Storting reserves	177.600			
Onttrekking reserves	307.212			
Mutaties vd reserves	-129.612,00			
Saldo na bestemming	-166.976,00			
Programma 1300 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
Lasten	79.233			
Saldo voor bestemming	79.233,00			
Storting reserves	20.000			
Mutaties vd reserves	20.000,00			
Saldo na bestemming	99.233,00			

Begrotingswijziging 2019 nr. 7 1e Berap programma's

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Programma 1400 Omgevingsrecht				
Lasten	405.161			
Baten	220.000			
Saldo voor bestemming	185.161,00			
Onttrekking reserves	160.000			
Mutaties vd reserves	-160.000,00			
Saldo na bestemming	25.161,00			
Programma 1500 Economische Zaken en grondexploitaties				
Lasten	921.229			
Baten	1.088.626			
Saldo voor bestemming	-167.397,00			
Storting reserves	385.231			
Onttrekking reserves	318.576			
Mutaties vd reserves	66.655,00			
Saldo na bestemming	-100.742,00			
Programma 1600 Algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	10.802			
Baten	452.170			
Saldo voor bestemming	-441.368,00			
Onttrekking reserves	896.120			
Mutaties vd reserves	-896.120,00			
Saldo na bestemming	-1.337.488,00			
Programma 1650 Overhead				
Lasten	134.971			
Saldo voor bestemming	134.971,00			
Saldo na bestemming	134.971,00			
Programma 9900 Resultaat				
E	989.700			
E	893.100			
Overig	96.600,00			
Saldo na bestemming	96.600,00			
Saldo van de begroting	0			

Begrotingswijziging krediet

Grootboeknummer	Omschrijving Grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	Inkomsten/ Uitgaven	Krediet 2019
72100008	Herinr. Dieteren Kerkstr. (wege MIP18)	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken	U	24.500
72100035	Heiweg Berkelaar (wegen)	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken		-24.500

Begrotingswijziging 2019 nr. 7 1e Berap programma's

Begrotingswijziging programma

Begrotingswijziging krediet

Grootboeknummer	Omschrijving Grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	Inkomsten/ Uitgaven	Krediet 2019
76700002	Jongerenvoorziening Bandert	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken	U	160.000
U - Totaal					160.000
Geheel - Totaal					160.000

Begrotingswijziging reserves en voorzieningen

Reserve/ voorz.nummer	Omschrijving	Onttrekking/ Storting	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Reserve						
5	Reserve bovenwijkse voorzieningen	Onttrekking	22.000			
15	Reserve investeringssubsidies welzijn		35.000			
17	Reserve welzijn en cultuur		92.500			
40	Algemene reserve Grondbedrijf		81.576			
95	Reserve Regiofonds		110.000			
106	Reserve algemeen jeugdbeleid		104.712			
109	Reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid		58.000			
117	Reserve Personeel & Bestuur		-64.000			
181	Reserve vermindering kapitaallasten		960.120			
206	Reserve Jeugdhulp		75.000			
213	Reserve samenwerkingsovk industriepark Swentibold		47.000			
226	Egalisatiereserve leges SC MER OD		160.000			
Totaal - Onttrekking			1.681.908			
5	Reserve bovenwijkse voorzieningen	Storting	-36.605			
32	Reserve wegen		105.300			
40	Algemene reserve Grondbedrijf		158.395			
95	Reserve Regiofonds		-482.021			
186	Reserve Kwaliteitsfonds		-20.000			
193	Reserve Deelneming OML bv		-25.000			
229	Reserve Jongerenvoorziening Bandert		-177.600			
Totaal - Storting			-477.531			
Totaal - Reserve			1.204.377			
Voorziening						
168	Voorziening verliezen grondexploitaties	Storting	-19.971			
201	Voorziening groot onderhoud riolering 44 1c		-50.000			
Totaal - Storting			-69.971			
Totaal - Voorziening			-69.971			

Begrotingswijziging taakveld

Begrotingswijziging 2019 nr. 7 1e Berap programma's

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/ Uitgaven	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
0.1	Bestuur	Lasten	559.624			
0.10	Mutaties reserves		477.531			
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		989.700			
0.2	Burgerzaken		17.116			
0.4	Overhead		134.971			
0.61	OZB woningen		147.000			
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		81			
0.8	Overige baten en lasten		-136.279			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		157.977			
1.2	Openbare orde en veiligheid		25.950			
2.1	Verkeer en vervoer		287.424			
3.1	Economische ontwikkeling		1.522			
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		521.574			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		11.643			
3.4	Economische promotie		58.926			
4.2	Onderwijshuisvesting		8.227			
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		100.584			
5.1	Sportbeleid en activering		116.418			
5.2	Sportaccommodaties		98.000			
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		814			
5.4	Musea	50.040				
5.6	Media	-24.928				
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	223.685				
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-18.672				
6.2	Wijkteams	10.583				
6.3	Inkomensregelingen	96.737				
6.5	Arbeidsparticipatie	1.434				
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	362				
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-195.271				
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	117.766				
7.1	Volksgesondheid	56				
7.2	Riolering	0				
7.4	Milieubeheer	161				
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	604				
8.1	Ruimtelijke ordening	96.390				
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	225.000				
8.3	Wonen en bouwen	408.407				
Totaal - Lasten			4.571.157			
0.10	Mutaties reserves	Baten	-1.681.908			
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		-893.100			
0.2	Burgerzaken		22.000			
0.5	Treasury		-96.800			
0.7	Algemene uitkering en overige		-321.219			

Begrotingswijziging 2019 nr. 7 1e Berap programma's

Begrotingswijziging programma

Begrotingswijziging krediet

Begrotingswijziging reserves en voorzieningen

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/ Uitgaven	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
	uitkeringen gemeentefonds	Baten				
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-525.000			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-482.021			
3.4	Economische promotie		-87.500			
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		-206.116			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		2.112			
8.1	Ruimtelijke ordening		-40.000			
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		-41.605			
8.3	Wonen en bouwen		-220.000			
Totaal - Baten			-4.571.157			
Totaal -			0			

6.2 Begrotingswijziging restant-budgetten uit reserves

Dit betreft budgetten die in eerdere jaren al beschikbaar werden gesteld, maar in dat jaar niet werden uitgegeven. Hiervoor zijn wel al verplichtingen aangegaan en activiteiten opgestart. Via deze begrotingswijziging worden deze (restant-)budgetten in 2019 opnieuw beschikbaar gesteld.

101. Reserve WMO

Door de inrichting BOR (Beheer Openbare Ruimte) is er nog een restant claim van € 19.786 op de reserve WMO.

106. Reserve algemeen jeugdbeleid

In de raadsvergadering van 14 december 2017 heeft de raad € 1.100.000 beschikbaar gesteld om het gebied dat in de besluitvorming is betiteld als 'de Noordwesthoek leisurepark de Bandert' verder te ontwikkelen door de realisatie van een nieuwe groepsaccommodatie en voor een vervangend pand voor kindervakantiewerk. Dekking vindt voor € 200.000 plaats vanuit de reserve algemeen jeugdbeleid. In de 2^e bestuursrapportage 2018 is een inschatting gemaakt van de te maken kosten in 2018. Op basis daarvan is een gedeelte van het budget met bijbehorende dekkingsmiddelen overgeheveld naar 2019. De werkelijk gemaakte kosten in 2018 zijn € 90.759 lager dan ingeschat bij de 2^e bestuursrapportage 2018, waardoor ook deze reserve in 2018 minder is ingezet. Voorgesteld wordt daarom om de ramingen van het (overgeheveld) budget 2019 en bijbehorend dekkingsmiddel vanuit de reserve algemeen jeugdbeleid in 2019 te verhogen met € 90.759.

117. Reserve personeel en bestuur

In 2018 hebben een aantal onttrekkingen uit deze reserve niet plaatsgevonden. Hier volgt een korte opsomming van de bedragen die nog niet onttrokken zijn.

Omschrijving	Budget
Friciekosten 2017	€ 141.348
Organisatie ontwikkeling going concern	€ 60.422
Organisatieontwikkeling-dienstverlening	€ 41.881
Mobiliteit	€ 37.755

Voor deze bedragen zijn wel al verplichtingen aangegaan en worden in 2019 onttrokken aan deze reserve.

181. Reserve vermindering kapitaallasten

Verbetering uitstraling winkelcentrum Susteren

In de 1^e bestuursrapportage 2016 is € 33.725 beschikbaar gesteld voor de verbetering van de uitstraling van het winkelcentrum Susteren met als dekking de reserve vermindering kapitaallasten. In verband met latentie in de uitvoering is het beschikbaar gestelde budget doorgeschoven. In de 2^e bestuursrapportage 2018 is een inschatting gemaakt van de te maken kosten in 2018. Op basis daarvan is een gedeelte van het budget met bijbehorende dekkingsmiddelen overgeheveld naar 2019. De werkelijk gemaakte kosten in 2018 zijn € 7.073 lager dan ingeschat bij de 2^e bestuursrapportage 2018, waardoor ook deze reserve in 2018 minder is ingezet. Voorgesteld wordt daarom om de ramingen van het (overgeheveld) budget 2019 en bijbehorend dekkingsmiddel vanuit de reserve algemeen jeugdbeleid in 2019 te verhogen met € 7.073.

De Bandert grondverwerving Noord West Hoek

In de raadsvergadering van 14 december 2017 is een haalbaarheidsstudie voor de Noordwesthoek van de Bandert behandeld en door de raad vastgesteld. In het naastgelegen gebied aan de noordwest kant liggen grondpercelen waarvan de gemeente ongeveer voor de helft eigenaar is. In de 1^e bestuursrapportage 2018 heeft de raad voor de verwerving van een gedeelte van de niet in eigendom zijnde percelen een budget van € 40.000 toegekend met als dekking de reserve vermindering kapitaallasten. In 2018 zijn hiervoor geen kosten gemaakt, waardoor er ook geen onttrekking uit deze reserve heeft plaatsgevonden. In de jaarrekening 2018 is een claim gelegd op de reserve vermindering kapitaallasten voor een bedrag van € 40.000. Voorgesteld wordt om het budget van € 40.000 op te voeren in de begroting 2019, met als dekkingsmiddel deze reserve.

203 Reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied

Herijking verkenningennota uitbreiding VDL Nedcar

In de raadsvergadering van 14 december 2017 (2^e bestuursrapportage 2017) is een bedrag van € 67.600 aan budget beschikbaar gesteld voor de herijking verkenningennota uitbreiding VDL Nedcar, met als dekkingsmiddel de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied. In de 2^e bestuursrapportage 2018 is een inschatting gemaakt van de te maken kosten in

2018. Op basis daarvan is een gedeelte van het budget met bijbehorende dekkingsmiddelen overgeheveld naar 2019. De werkelijk gemaakte kosten in 2018 zijn € 5.000 lager dan ingeschat bij de 2^e bestuursrapportage 2018, waardoor ook deze reserve in 2018 minder is ingezet. Voorgesteld wordt daarom om de ramingen van het (overgehevelde) budget 2019 en bijbehorend dekkingsmiddel vanuit de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied in 2019 te verhogen met € 5.000.

Flexibele schil

In de 1^e bestuursrapportage 2018 is (naast bijdragen uit andere reserves) € 100.000 uit deze reserve beschikbaar gesteld voor de flexibele schil personeel. Uiteindelijk bedraagt de onttrekking uit deze reserve in 2018 slechts € 3.145.

In de jaarrekening 2018 is een claim gelegd op deze reserve voor een bedrag van € 96.855. Voorgesteld wordt om dit restantbudget op te voeren in de begroting 2019 met als dekkingsmiddel deze reserve.

208. Reserve bedrijfsvoering

In 2018 hebben een aantal onttrekkingen uit deze reserves niet plaatsgevonden. Hieronder het bedrag dat nog niet onttrokken is.

Omschrijving	Budget
Kapitaallasten meubilair 2018	€ 6.665

220 Reserve restant budgetten

Door de 2^e bestuursrapportage 2018 zijn een aantal specifieke budgetten van 2018 (gedeeltelijk) overgeheveld naar 2019 omdat de betreffende werkzaamheden naar verwachting pas in 2019 zouden worden uitgevoerd. De daarbij behorende dekkingsmiddelen worden geparkeerd in de reserve restantbudgetten. Deze reserve doet vervolgens dienst als dekkingsmiddel voor de overgehevelde budgetten in 2019. Daarvoor

is (per peildatum 15 oktober 2018) een inschatting gemaakt van de bestedingen 2018 en het bedrag van overheveling naar 2019. In de 2^e bestuursrapportage 2018 is besloten, dat bij de jaarrekening 2018 aan de hand van de werkelijke uitgaven, de daadwerkelijke stortingen in de reserve restant budgetten zullen plaatsvinden.

De daaruit volgende mutaties in de ramingen van de reserves in boekjaar 2019 worden administratief verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2019.

De ramingen van deze afwijkingen hebben tot gevolg dat ook de overgehevelde budgetten 2019 en bijbehorende dekkingen 2019 wijzigen.

Onderstaande tabel geeft de budgetramingen 2019, de ramingen van de inzet van de reserve restant budgetten 2019, de mutaties uit de jaarrekening 2018 als ook de aangepaste ramingen 2019 weer.

Budgetomschrijving	Budget 2019	Dekking 2019	Mutaties uit jaarrekening 2018	Aangepaste raming 2019	
				Budget	Dekking
Centrumvisie Echt	30.316	30.316	- 5.825	24.491	24.491
Centrumvisie Echt (van versterking economische structuur)	47.303	47.303	0	47.303	47.303
Project de Valk	38.560	38.560	700	39.260	39.260
Sociale wijkteams	70.000	70.000	0	70.000	70.000
Alle kinderen doen mee	80.000	80.000	0	80.000	80.000
Landschapsbescherming en -verzorging	27.000	27.000	- 2.938	24.062	24.062
Advieskosten energie	11.000	11.000	0	11.000	11.000
Advieskst. huisvesting scholen	15.000	15.000	15.166	30.166	30.166
Speelplaatsenplan	15.000	15.000	354	15.354	15.354
Groenstructuurplan	17.500	17.500	- 3.397	14.103	14.103
Wegen, openbaar groen (integraal bestek)	235.000	235.000	- 100.220	134.780	134.780
Totaal	586.679	586.679	- 96.160	490.519	490.519

Begrotingswijziging 2019 nr. 8 1e Berap reserves

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Programma 0100 Bevolking en Bestuur				
Lasten	46.537			
Saldo voor bestemming	46.537,00			
Saldo na bestemming	46.537,00			
Programma 0200 Openbare orde en veiligheid				
Lasten	5.860			
Saldo voor bestemming	5.860,00			
Saldo na bestemming	5.860,00			
Programma 0300 Beheer openbare ruimte				
Lasten	-26.294			
Saldo voor bestemming	-26.294,00			
Saldo na bestemming	-26.294,00			
Programma 0400 Onderwijs				
Lasten	15.804			
Saldo voor bestemming	15.804,00			
Saldo na bestemming	15.804,00			
Programma 0500 Cultuur & Sport				
Lasten	48.442			
Saldo voor bestemming	48.442,00			
Saldo na bestemming	48.442,00			
Programma 1000 Sociaal Domein				
Lasten	114.614			
Saldo voor bestemming	114.614,00			
Onttrekking reserves	110.545			
Mutaties vd reserves	-110.545,00			
Saldo na bestemming	4.069,00			
Programma 1300 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
Lasten	31.054			
Saldo voor bestemming	31.054,00			
Saldo na bestemming	31.054,00			
Programma 1400 Omgevingsrecht				
Lasten	580			
Saldo voor bestemming	580,00			
Saldo na bestemming	580,00			
Programma 1500 Economische Zaken en grondexploitaties				
Lasten	21.554			

Begrotingswijziging 2019 nr. 8 1e Berap reserves

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Saldo voor bestemming	21.554,00			
Onttrekking reserves	101.855			
Mutaties vd reserves	-101.855,00			
Saldo na bestemming	-80.301,00			
Programma 1600 Algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	869			
Saldo voor bestemming	869,00			
Onttrekking reserves	238.984			
Mutaties vd reserves	-238.984,00			
Saldo na bestemming	-238.115,00			
Programma 1650 Overhead				
Lasten	192.364			
Saldo voor bestemming	192.364,00			
Saldo na bestemming	192.364,00			
Saldo van de begroting	0			

Begrotingswijziging krediet

Geen gegevens beschikbaar

Begrotingswijziging reserves en voorzieningen

Reserve/ voorz.nummer	Omschrijving	Onttrekking/ Storting	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Reserve						
101	Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Onttrekking	19.786			
106	Reserve algemeen jeugdbeleid		90.759			
117	Reserve Personeel & Bestuur		281.406			
181	Reserve vermindering kapitaallasten		47.073			
203	Reserve kwaliteit verbeterende proj. buitengebied		101.855			
208	Reserve bedrijfsvoering		6.665			
Totaal - Onttrekking			547.544			
Totaal - Reserve			547.544			
220	Reserve restant budgetten	Onttrekking	-96.160			
Totaal - Onttrekking			-96.160			
Totaal -			-96.160			

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/ Uitgaven	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
0.2	Burgerzaken	Lasten	44.361			

Begrotingswijziging 2019 nr. 8 1e Berap reserves

Begrotingswijziging programma

Begrotingswijziging krediet

Begrotingswijziging reserves en voorzieningen

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/ Uitgaven	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
0.4	Overhead	Lasten	192.364			
0.5	Treasury		144			
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		290			
0.8	Overige baten en lasten		435			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		638			
1.2	Openbare orde en veiligheid		5.222			
2.1	Verkeer en vervoer		-61.427			
3.1	Economische ontwikkeling		12.556			
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		5.774			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		5.919			
3.4	Economische promotie		3.337			
4.2	Onderwijshuisvesting		638			
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		18.328			
5.1	Sportbeleid en activering		45.106			
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		2.930			
5.4	Musea		145			
5.6	Media		261			
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		15.251			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		99.498			
6.3	Inkomensregelingen		1.161			
6.5	Arbeidsparticipatie		5.164			
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		1.306			
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		4.120			
7.1	Volksgesondheid	203				
7.2	Riolering	10.271				
7.3	Afval	6.673				
7.4	Milieubeheer	580				
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	2.176				
8.1	Ruimtelijke ordening	15.687				
8.3	Wonen en bouwen	12.273				
Totaal - Lasten			451.384			
0.10	Mutaties reserves	Baten	-451.384			
Totaal - Baten			-451.384			
Totaal -			0			

7. Voorbereidingskredieten faciliterende en actieve grondexploitaties

Wanneer de gemeente overweegt om zelf of in samenwerking met een projectontwikkelaar, een (uitleg)gebied te (laten)ontwikkelen, moeten hiervoor, met name in de initiatief- en voorbereidingsfase, kosten worden gemaakt. Vervolgens kan definitief worden besloten om de gronden al dan niet in exploitatie te nemen of de exploitatie daarvan te faciliteren. Bij een actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de gronden zelf en bij een faciliterende grondexploitatie faciliteert de gemeente de randvoorwaarden voor een gewenste ontwikkeling van gronden door een derde partij.

Het algemeen budgetrecht is een raadsbevoegdheid. Normaliter mag het college geen kosten voor grondexploitaties maken, voordat de raad hiervoor geld ter beschikking heeft gesteld. De raad kan het college echter de ruimte bieden om binnen kaders zelfstandig financiële besluiten hierover te nemen. Gezien de doorlooptijden van raadsvoorstellen is het ondoenlijk om met name bij de veelvoud aan kleinere projecten, per project een voorbereidingskrediet door de raad te laten vaststellen voordat voorbereidende kosten kunnen worden gemaakt. Om toch in de voorbereidingsfase al kosten te kunnen maken, deze op juiste wijze te registreren en dekking daarvoor te regelen, wordt het volgende voorgesteld:

Limiet

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaal bedrag van maximaal € 100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitaties, dit met inachtneming van de volgende voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over voorbereidingskosten dwingend voorschrijft:

- De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening; en
- De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve of faciliterende grondexploitatie danwel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

De in de beginfasen te maken voorbereidingskosten zijn meestal planontwikkelingskosten, maar kunnen ook bestaan uit o.a. beheerskosten, sloopkosten, (strategische) verwervingskosten en rente. Afhankelijk van de indeling in

een actieve- dan wel faciliterende grondexploitatie, worden kosten die al worden gemaakt voordat het grondexploitatiecomplex mag worden geopend, volgens het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord onder 'Immateriële Vaste Activa (ImVA)' danwel 'Overlopende activa'.

Overgang naar exploitatie

Worden deze plannen daadwerkelijk in ontwikkeling genomen, dan worden de onder ImVA danwel overlopende activa geactiveerde voorbereidingskosten overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex.

Afboeking

De op ImVA danwel overlopende activa verantwoorde kosten waarvan de 5 jaars-termijn in het actuele boekjaar verstrijkt, worden in dat actuele boekjaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de Algemene reserve grondbedrijf gebruikt.

Risicobeheersing

Om te voorkomen dat op enig moment meer voorbereidingskosten worden gemaakt dan de Algemene reserve grondbedrijf kan afdekken, wordt met de verantwoording van kosten op het voorbereidingskrediet telkenmale ook een claim opgenomen op de Algemene reserve grondbedrijf.

Algemeen voorbereidingskrediet

Om de uitvoering van de projecten volgens het meerjareninvesteringsplan (MIP) te kunnen realiseren is het nodig om de voorbereiding een jaar eerder te starten dan vermeld in het MIP.

Hiervoor moet jaarlijks een algemeen voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar zijn voor alle kredieten die in het MIP zijn opgenomen. In het jaar dat een bepaald project in het MIP is opgenomen, worden gemaakte voorbereidingskosten overgeheveld naar het krediet voor dat project. Op dit voorbereidingskrediet wordt niet afgeschreven.

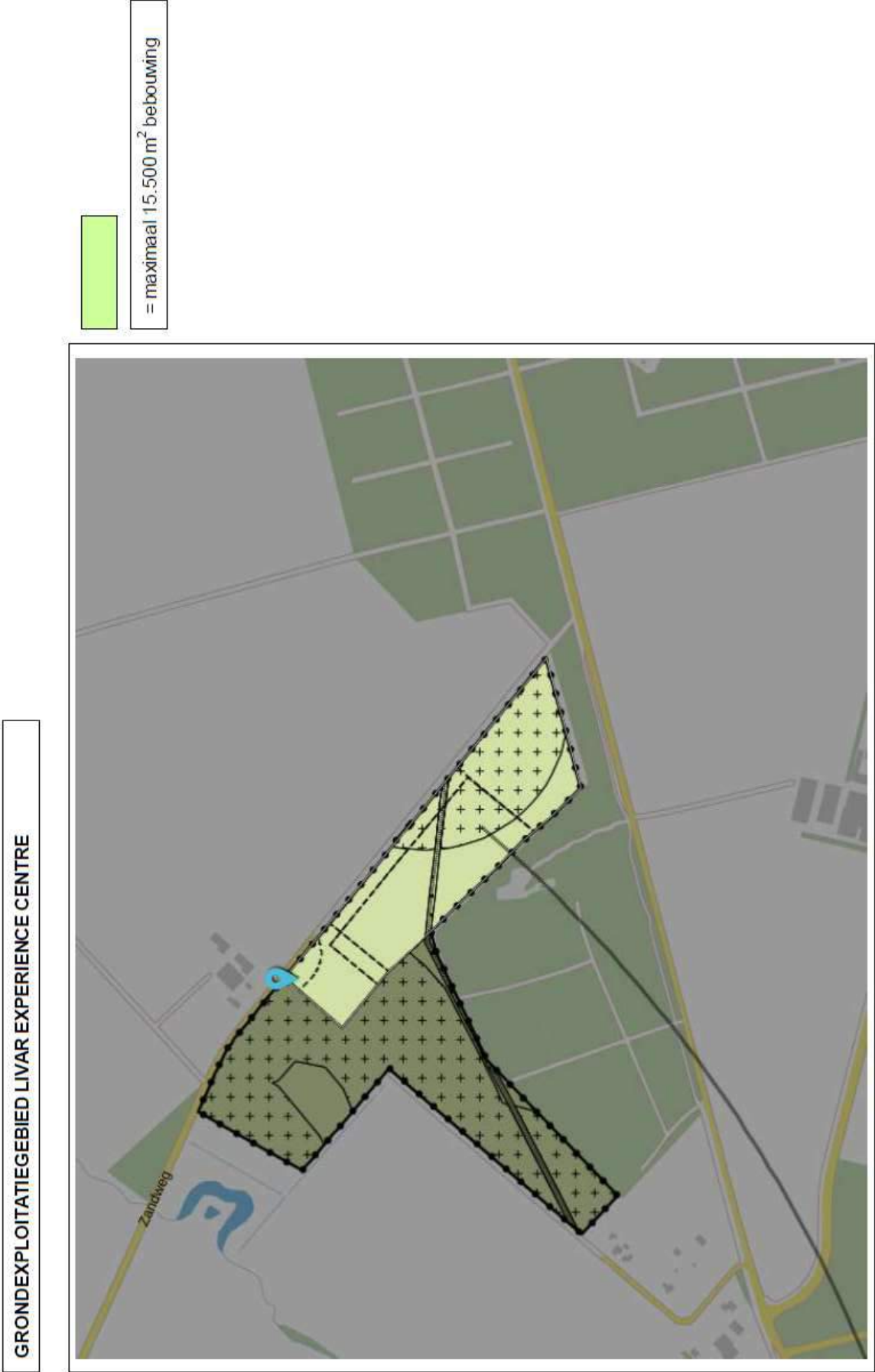
Bovenstaande is al bepaald door de 1^e bestuursrapportage 2013.

Naast bovenstaande investeringen van het MIP kunnen ook in de loop van het jaar nieuwe investeringen worden voorbereid. Deze staan dan nog niet op het MIP vermeld. Ook voor deze investeringen geldt dat voorbereidingskosten worden gemaakt, voordat een kredietvotering aan de raad wordt voorgelegd.

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad binnen het genoemde voorbereidingskrediet bestedingen te doen voor het maken van voorbereidingskosten voor (nieuwe) investeringen. Als de raad afwijzend besluit over de kredietvoering, dan moeten de gemaakte voorberei-

dingskosten ten laste gebracht worden van de reserve vermindering kapitaallasten. Wordt het krediet wel gevoteerd, dan worden de voorbereidingskosten overgebracht naar het gevoteerde krediet.

Bijlage 1: kaart grondexploitatie (zie 3.10 blz. xx)

Bijlage 2: Meerjareninvesteringsprogramma 2019-2022

Omschrijving van de investering	bedrag	bijdragen	netto investering	afschr. termijn	jaar Inv.	kap lasten 2019	kap lasten 2020	kap lasten 2021	kap lasten 2022
2019									
Renovatie voetbal- en tennisvelden	69.750		69.750	15	2019		6.045	5.952	5.859
Hardware klantvolgsysteem	10.000		10.000	5	2019		2.200	2.160	2.120
Heerweg-Kleefstr. Eo., wegen	690.000		690.000	50	2019		27.600	27.324	27.048
Heerweg-Kleefstr. Eo., riool	800.000		800.000	60	2019		29.333	29.067	28.800
Nieuwstadt fase 2 wegen	580.000		580.000	50	2019		23.200	22.968	22.736
Nieuwstadt fase 3 wegen	720.000		720.000	50	2019		28.800	28.512	28.224
Nieuwstadt fase 3 riool	700.000		700.000	50	2019		28.000	27.720	27.440
Kruispnt. Peijerstr/Peutenw en VOP									
Peijerstr/Smedenstr	350.000		350.000	50	2019		14.000	13.860	13.720
Aanpassing fietspad Parallelweg tot snelfietsroute	160.000		160.000	40	2019		7.200	7.120	7.040
Totalen investeringen 2019	4.079.750	0	4.079.750						
2020									
Heerweg-Kleefstr. Eo., wegen	300.000		300.000	50	2020			12.000	11.880
Nieuwstadt fase 3 wegen	540.000		540.000	50	2020			21.600	21.384
Nieuwstadt fase 3 riool	350.000		350.000	60	2020			12.833	12.717
Turbotonde Echt wegen	800.000		800.000	50	2020			32.000	31.680
Turbotonde Echt riool	250.000		250.000	60	2020			9.167	9.083
Wateroverlast Sleek wegen	200.000		200.000	50	2020			8.000	7.920
Wateroverlast Sleek riool	400.000		400.000	60	2020			14.667	14.533
Herinr. Centrum Roosteren wegen	0		0	50	2020			0	0
Herinr. Centrum Roosteren riool	0		0	60	2020			0	0
Herinr. Strummenkampstr. St. Joost wegen	110.000		110.000	50	2020			4.400	4.356
Herinr. Strummenkampstr. St. Joost riool	50.000		50.000	60	2020			1.833	1.817
Geb.visie Peij fase1 wegen (zie ook 2021)	520.000		520.000	50	2020-2021				20.800
Geb.visie Peij fase1 riool (zie ook 2021)	400.000		400.000	60	2020-2021				14.667
Herinr.Centrum Echt wegen	500.000		500.000	50	2020			20.000	19.800
Herinr.Centrum Echt riool	500.000		500.000	60	2020			18.333	18.167
Totalen investeringen 2020	4.920.000	0	4.920.000						
2021									
Geb.visie Nieuwstadt fase 3 wegen	265.000		265.000	50	2021				10.600
Geb.visie Nieuwstadt fase 3 riool	460.000		460.000	60	2021				16.867
Geb.visie Peij fase1 wegen	505.000		505.000	50	2020-2021				20.200
Geb.visie Peij fase1 riool	600.000		600.000	60	2020-2021				22.000
Herinr. Centrum Roosteren wegen	700.000		700.000	50	2021				
Herinr. Centrum Roosteren riool	300.000		300.000	60	2021				
Algemene verkeertechnische aanpassingen	250.000		250.000	15	2021				21.667
Update VR's	50.000		50.000	15	2021				4.333
Renovatie schoolgebouwen	1.000.000		1.000.000	25	2021				60.000
Totalen investeringen 2021	4.130.000	0	4.130.000						
2022									
Gebiedsvisie Nieuwstadt fase 4 wegen	1.000.000		1.000.000	50	2022				
Gebiedsvisie Nieuwstadt fase 4 riool	1.000.000		1.000.000	60	2022				
Gebiedsvisie Peij fase 1 wegen	1.000.000		1.000.000	50	2022				
Gebiedsvisie Peij fase 1 riool	750.000		750.000	60	2022				
Algemene verkeertechnische aanpassingen	250.000		250.000	15	2022				
Renovatie schoolgebouwen	1.000.000		1.000.000	25	2022				
Totalen investeringen 2022	5.000.000	0	5.000.000						
Totalen	18.129.750	0	18.129.750			0	166.378	319.516	507.457